

Unga vuxnas boende Sverige 2021

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte	3
Sammanfattning	4
A. Hur bor unga vuxna idag?	5
B. De som bor kvar hemma	12
C. De som har eget boende	20
D. De som bor i andra hand	24
E. Boende, ekonomi och trygghet	28
F. Utsatthet och möjligheter	38

Bakgrund och syfte

Sedan 1997 genomför Hyresgästföreningen vartannat år en undersökning om unga vuxnas boende. Unga vuxna definieras som personer mellan 20 till 27. I undersökningen får ett urval personer ur målgruppen svara på frågor om hur de bor och hur de önskar bo. Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken på uppdrag av Hyresgästföreningen under sommaren 2021. Undersökningen har genomförts med en blandning av metoder; en mix av webbpaneler och SMS-utskick.

Urval och svarsfrekvens

Urvalet består av unga vuxna mellan 20 till 27 år som är anslutna till en av ett flertal webbpaneler, samt utskick av SMS till slumpmässigt utvalda personer. Panelerna har rekryterats med olika metoder. Målsättningen med urvalet var att för målgruppen få en så representativ sammansättning som möjligt. För att säkerställa att respondenterna motsvarar populationen av unga vuxna

i Sverige har kvoter därför skapats för kön, ålder och geografi. I varje kvot har samma andel som befolkningen består av samlats in.

Totalt har 4 481 svar samlats in. Svaren är fördelade över regionerna Stockholm, Göteborg och Malmö/Lund, Blekinge, Växjö samt övriga Sverige. Svarsandelen för respektive region är 23 % (Stockholm), 22 % (Göteborg), 18 % (Malmö/Lund), 10 % (Blekinge), 9 % (Växjö) och resterande 18 % från övriga Sverige.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation. 2019 byttes metoden för undersökningen från telefonintervjuer till webbpanel. På grund av detta görs inte jämförelser till resultat från tidigare års resultat i de flesta fall. Detta då resultaten från olika metoder

kan skilja sig så pass mycket att en jämförelse inte skulle vara rättvisande. En viktning av datan har genomförts i syfte att skapa en representativ bild av unga vuxnas boende som möjligt.

Läsanvisningar

Rapporten innefattar statistik uppdelat på bland annat ålder, kön och geografi. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för huruvida alla unga vuxna har lika villkor och möjligheter sett till sitt boende.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta nedbrytningarna fram.

Notera att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar i dessa fall om enskilda procent.

Sammanfattning

24 procent svarar i årets undersökning att de bor hemma hos föräldrar. Det betyder att antalet hemmaboende unga vuxna i Sverige är cirka 238 000 personer. Detta är en lägre andel än föregående mätning (27 %), men på samma nivå som år 2017.

Bland de som bor hemma hos föräldrar svarar 84 procent att de vill bo på annat sätt. Det innebär att cirka 199 700 personer i åldern 20 till 27 år är ofrivilligt hemmaboende. De som bor hemma är rent ekonomiskt en mer utsatt grupp än de som har flyttat hemifrån. Bland annat består gruppen i högre grad av studenter och personer som står utanför arbetsmarknaden.

Cirka 53 000 unga vuxna i Sverige med ett eget boende lever med resurser under Socialstyrelsens schablongräns för försörjningsstöd (4 080 kr per månad efter att boendet är betalt). Studenter och unga vuxna som står utanför arbetsmarknaden är mer utsatta än övriga unga vuxna.

46 procent svarar att de under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner. Vidare svarar 83 procent att de kan få ekonomisk hjälp av familj eller vänner om de behöver.

De flesta unga vuxna vill bo i en bostadsrätt eller i ett eget hus eller radhus, oavsett hur de bor idag. Totalt 66 procent skulle vilja bo i en egen bostadsrätt eller ett eget hus eller radhus. Nästan var femte (18 procent) svarar att istället de helst skulle vilja hyra ett boende i första hand.

Totalt svarar 74 procent av de unga vuxna att de vet vad de kommer ha för inkomst nästa månad. Bland de som är mer ekonomiskt utsatta (arbetslösa, sjukskrivna eller gör annat) svarar endast 46 procent att de vet vad de kommer att ha för inkomst.

Nästa var tredje ung vuxen (29 procent) oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden. Detta motsvarar 287 600 personer. Det framgår också att drygt var tredje ung vuxen tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.



A.
**Hur bor unga
vuxna idag?**

En majoritet har eget boende

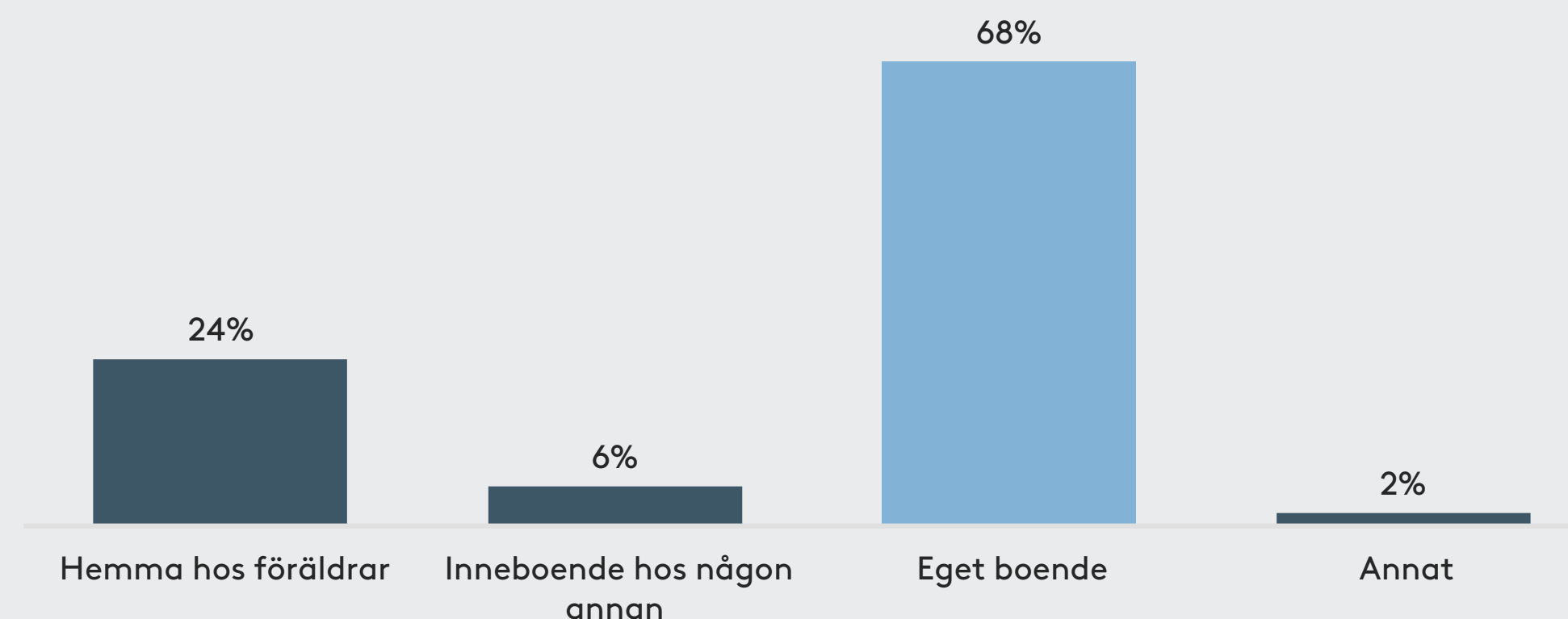
Inledningsvis undersöker vi hur unga vuxna har svarat att de bor idag. Som det framgår i diagrammet till höger svarar totalt sett en fjärdedel av de unga vuxna att de bor hemma hos föräldrar. 6 procent svarar att de är inneboende hos någon annan än föräldrar. En majoritet på 68 procent uppger att de har ett eget boende. 2 procent har svarat att de bor på annat sätt. Dessa respondenter har i denna undersökning inte kunnat kommentera hur de bor, men vi vet från tidigare rapporter att det kan innefatta boendelösningar så som campingstugor och husvagnar.

Bland de som har eget boende svarar nästan hälften (48 procent) att de hyr en bostad i första, andra eller tredje hand. En tredjedel (34 procent) svarar att de har en egen bostadsrätt eller ett eget hus/radhus.

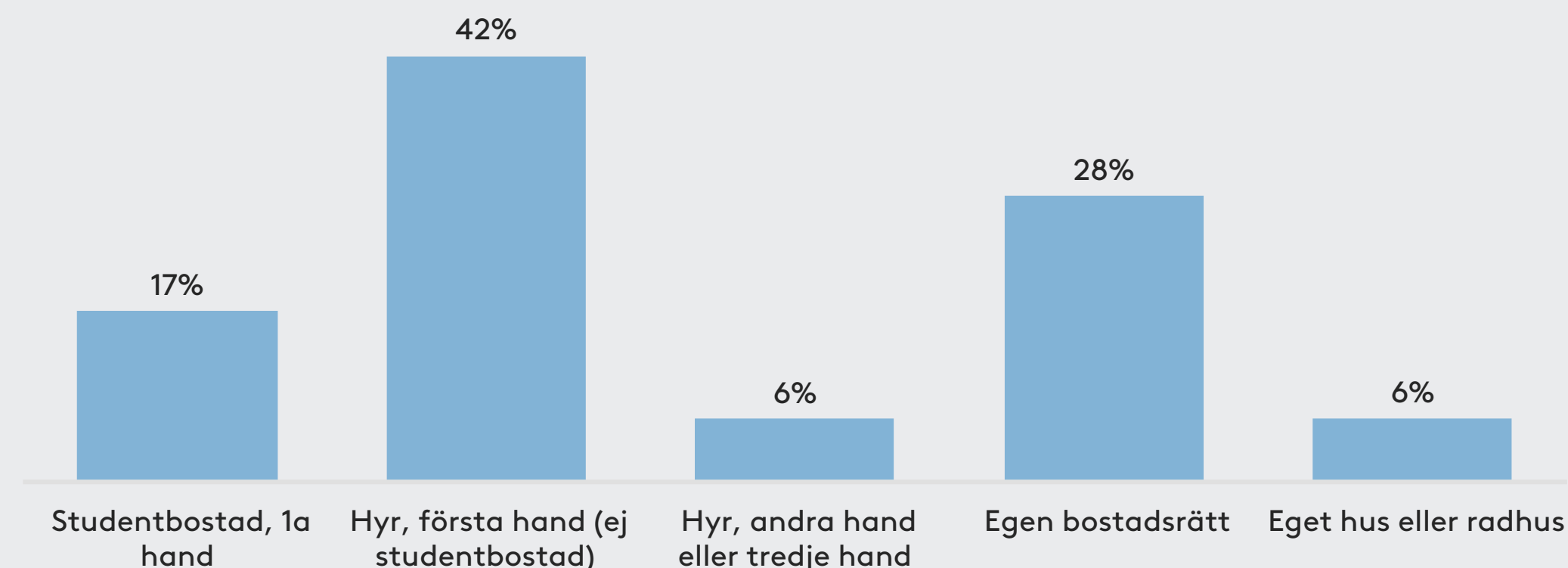
Andelen unga hemmaboende minskar

2021 är andelen unga vuxna i åldrarna 20-27 år som bor hemma lägre än vid mätningen år 2019. Andelen hemmaboende unga var då 27 procent, jämfört med 24 procent i år. Även år 2017 var andelen unga hemmaboende 24 procent. Omräknat i antal innebär det att cirka 238 000 unga vuxna i Sverige är hemmaboende år 2021.

Hur bor du idag?



Av de med eget boende: Vilket typ av eget boende?



Unga vuxna bor hemma längre

De senaste 24 åren har en stadig ökning av andelen unga vuxna som fortfarande bor hemma hos sina föräldrar ägt rum. Under denna tid har också andelen unga vuxna som har ett eget boende sjunkit med ungefär lika mycket. Andelen som är inneboende eller som anger ”Annat” som boendeform har i princip varit densamma de senaste 24 åren.

Hyresgästföreningen ser flera positiva nyheter i årets undersökning, även om andelen ofrivilligt hemmaboende fortfarande är historiskt hög. Andelen unga vuxna med eget boende har ökat, ett resultat som främst drivs av att färre unga bor kvar i föräldrahemmet, men också att färre bor inneboende hos andra. Detta skulle kunna återspegla den högre byggtakten – som ökat mer än befolkningen varje år sedan 2018.

Men att årets siffror markerar början på en ny trend är inte givet. Mest osäkerhet kommer ur att undersökningen använt en ny metod för datainsamling (se fotnot på sidan 13). Därtill kännetecknas 2020 och 2021 av extraordinära omvärldshändelser. Pandemin har gjort att allt fler unga väljer att studera. Under höstterminen 2020 studerade 384 500 studenter på högskola och universitet, vilket är det högsta någonsin och nästan sju procent fler än 2019. Att undersökningen fångat fler studenter blir tydligt eftersom fördelningen av de som har eget boende skiljer sig från 2019. Andelen med studentboende har ökat från 12 till 17 procent.

Förändring över tid Boendeform

	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Hemma hos föräldrar	15 %	17 %	18 %	21 %	19 %	19 %	21 %	22 %	23 %	20 %	24 %	27 %	24 %
Inneboende hos någon annan	7 %	5 %	5 %	6 %	6 %	6 %	6 %	7 %	7 %	7 %	8 %	9 %	6 %
Eget boende	75 %	75 %	74 %	72 %	72 %	71 %	72 %	68 %	66 %	67 %	67 %	61 %	68 %
Annat	3 %	3 %	3 %	2 %	3 %	4 %	2 %	3 %	3 %	6 %	2 %	3 %	2 %

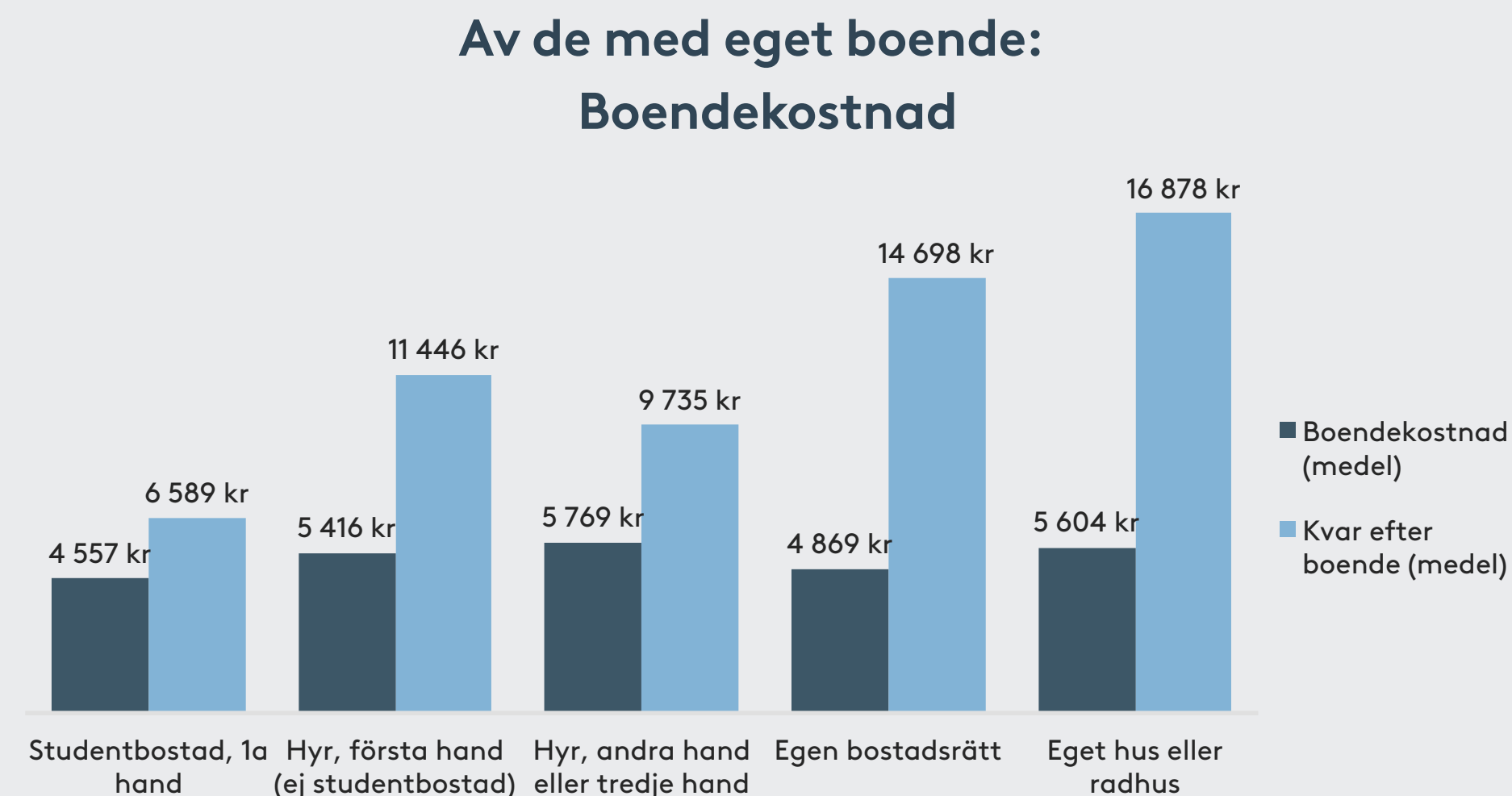
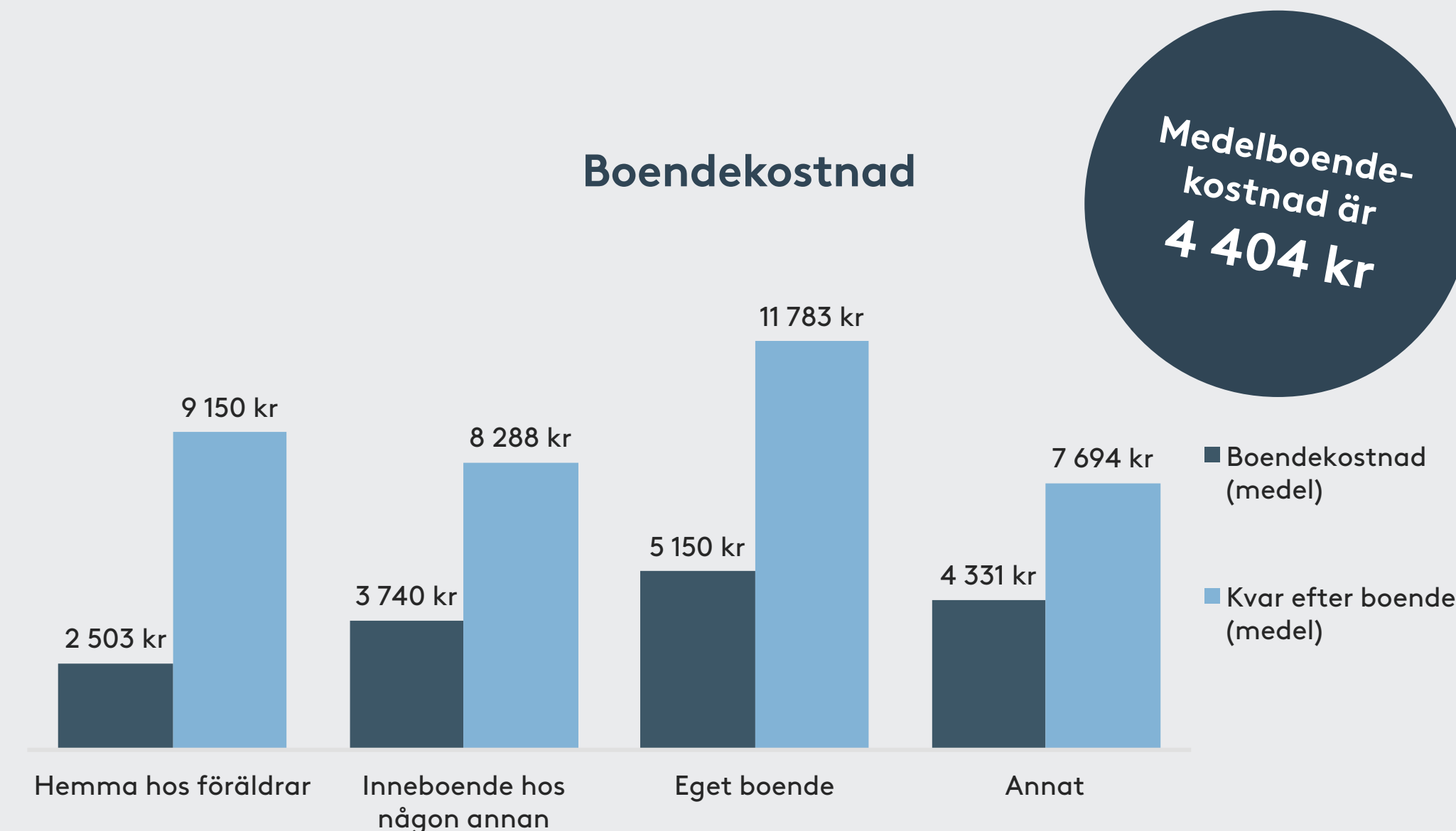
Boendekostnader

Totalt sett är medelvärdet för boendekostnaden 4 404 kronor per månad. Detta är något mer än vad som uppmättes 2019, då medelvärdet av boendekostnaden var 4 380 kronor per månad. Unga vuxnas kostnader för sitt boende varierar dock mellan olika boendeformer. I diagrammet till höger redovisas medelvärde för boendekostnaden per typ av boende samt medelvärde för hur mycket pengar som blir över efter att boendet är betalt.

Vad som kan vara bra att vara medveten om är att de flesta av de som bor hemma hos vårdnadshavare har svarat att de inte har någon kostnad för sitt boende (det vill säga 0 kronor) då unga vuxna som bor hemma ofta inte har någon självständig ekonomi.

”Det är för höga hyror på studentlägenheter för den summan pengar man får ut i CSN.”

”Dyra bostäder om man vill bo nära familjer.”



De yngsta och mest utsatta bor oftare hemma

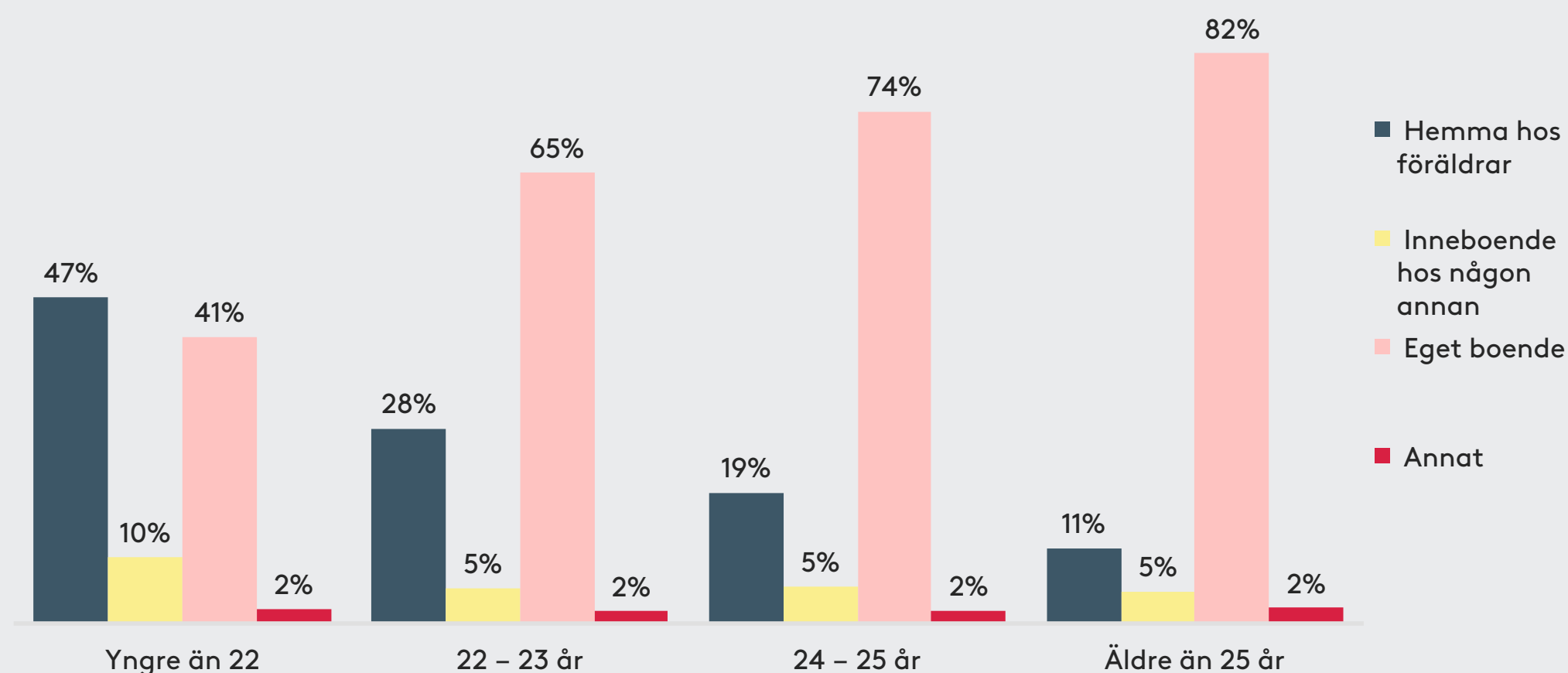
I diagrammen till höger redovisas boendeform nedbrutet på ålder samt per sysselsättning. I kategorin "Övrigt" inom sysselsättning ingår de som svarar att de är sjukskrivna, arbetslösa eller gör annat. Detta är således en mer ekonomiskt utsatt grupp.

Vad som framgår är bland annat att 20–21-åringar i högst utsträckning svarar att de bor hemma hos föräldrar (totalt 47 procent), vilket är ett väntat resultat. Bland de som är äldre än 25 år svarar högst andel, 82 procent, att de har eget boende.

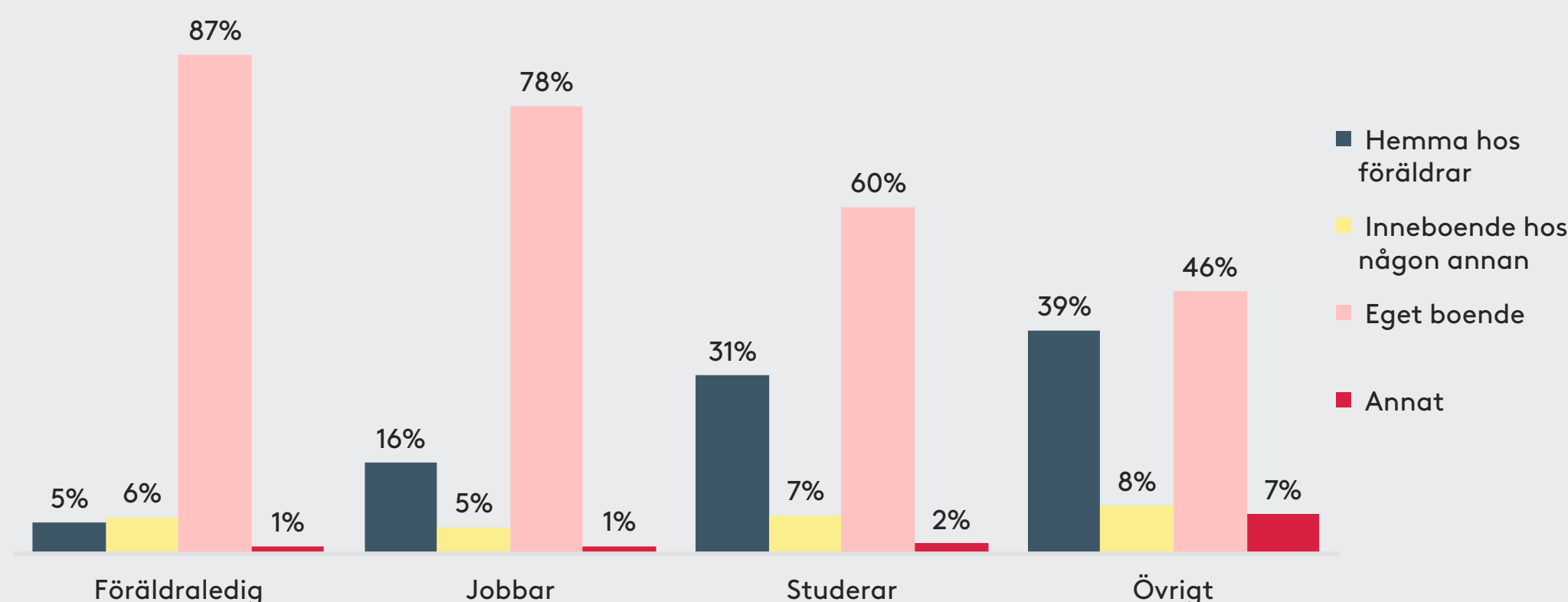
Det framgår vidare att bland unga vuxna som jobbar svarar högst andel att de har eget boende (78 procent). Bland unga vuxna som studerar är andelen med eget boende klart lägre (60 procent). Särskilt låg är dock andelen med eget boende bland unga med en sysselsättning inom kategorin "Övrigt". Bland dessa har 46 procent eget boende.

20–21-åringar bor hemma hos föräldrar i högst grad

Hur gammal är du?



Vad är din sysselsättning?



Flest vill ha en bostadsrätt

I diagrammet till höger redovisas frågan om hur unga vuxna skulle vilja bo på totalnivå. Högst andel (totalt 66 procent) skulle vilja ha en egen bostadsrätt eller eget hus eller radhus. Drygt var femte (18 procent) skulle däremot helst hyra i första hand (ej studentbostad), medan 5 % helst skulle hyra en studentbostad i första hand.

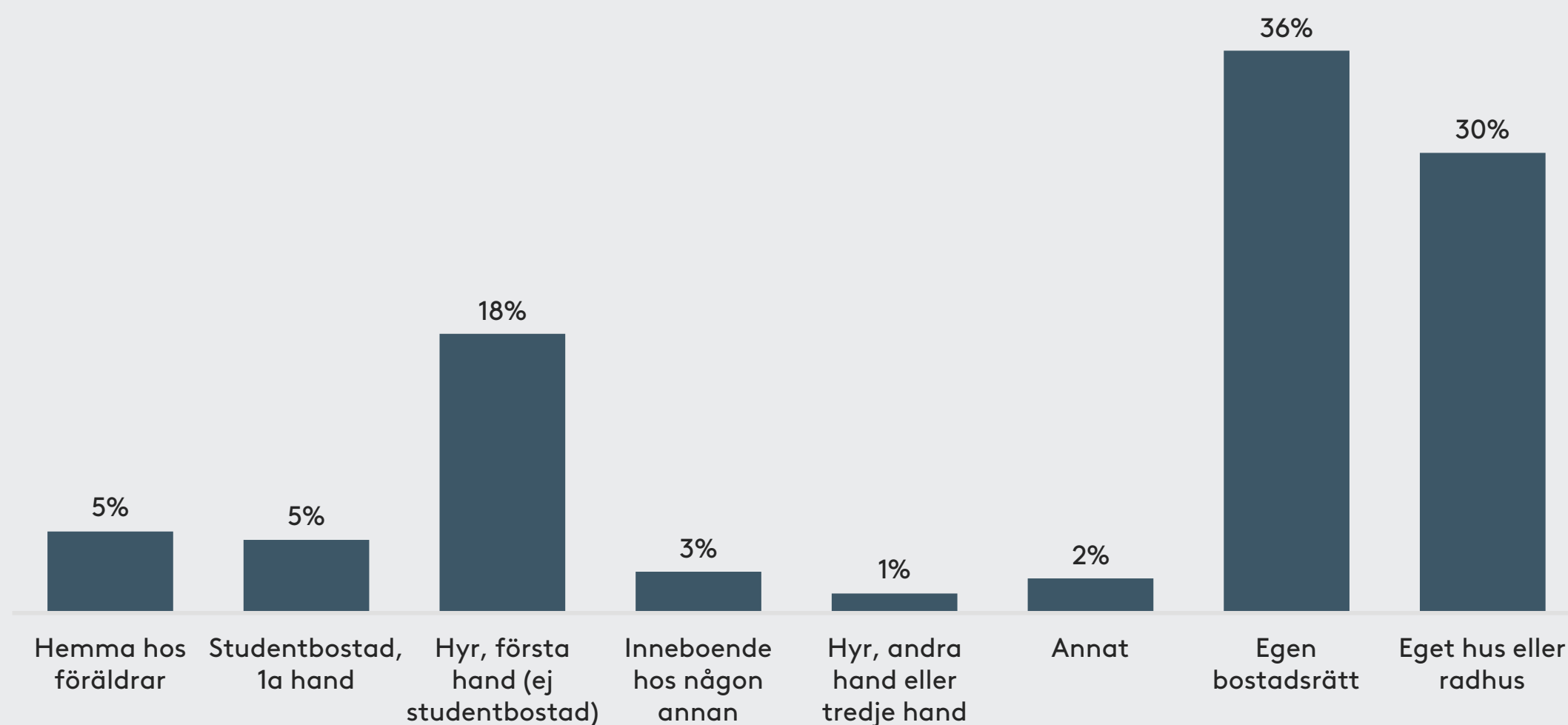
Den stora förändringen sedan 2019 är att eget hus har blivit mindre eftertraktat och egen bostadsrätt mer eftertraktat.

"Det är svårt att hitta boende med rimligt pris."

"Skulle vilja ha egen lägenhet men finns inte bostäder, tar för långt tid att stå i kö."

"Hade velat köpa en lägenhet men allt är väldigt dyrt."

Hur vill du bo?



Förändring över tid

	2019	2021
Hemma hos föräldrar	4 %	5 %
Inneboende hos någon annan	2 %	3 %
Studentbostad, 1a hand	5 %	5 %
Hyr, första hand (ej studentbostad)	20 %	18 %
Hyr, andra hand eller tredje hand	2 %	1 %
Egen bostadsrätt	29 %	36 %
Eget hus eller radhus	36 %	30 %
Annat	1 %	2 %

De i Stockholm bor i högst utsträckning hemma

I tabellerna redovisas boendeform per kön, civilstånd/sambo-skap, föräldraskap samt per region. Vad som framgår är att de som har sambo eller är gifta i högst utsträckning svarar att de har eget boende. De som varken är gifta eller har sambo svarar däremot i högre grad att de bor hemma hos föräldrar.

Vad som också framgår är att de som har barn i högre grad har eget boende jämfört med de som inte har barn. Sett till skillnader mellan regioner framgår att unga i Stockholm och övriga Sverige i lägre grad än unga vuxna i övriga regioner har ett eget boende. Unga i Växjö kommun har i högst grad eget boende.

Årets hemmaboendesiffror för Malmö/Lund, Blekinge län och Växjö kommun bör betraktas med vissa förbehåll. Som fotnoten på sidan 13 beskriver användes

en ny metod för datainsamling i årets enkät. Denna metod kan ha snedvridit resultatet så att andelen unga med eget boende har överskattats.

Region

	Övriga Sve- rige	Stockholm	Göteborg	Malmö/ Lund	Blekinge län	Växjö kom- mun
Hemma hos för- äldrar	26%	33%	21%	23%	14%	11%
Inneboende hos någon annan	6%	8%	5%	8%	4%	2%
Eget boende	66%	56%	71%	67%	80%	86%
Annat	2%	3%	2%	1%	2%	2%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Är du gift eller sambo med en partner?

	Ja, sambo	Ja, gift	Nej
Hemma hos föräldrar	5%	11%	35%
Inneboende hos någon annan	7%	11%	5%
Eget boende	86%	74%	58%
Annat	2%	4%	2%
Totalt	100%	100%	100%

Har du barn?

	Ja	Nej
Hemma hos föräldrar	8%	24%
Inneboende hos någon annan	7%	6%
Eget boende	81%	68%
Annat	3%	2%
Totalt	100%	100%

Vilket är ditt juridiska kön?

	Man	Kvinna
Hemma hos föräldrar	25%	20%
Inneboende hos någon annan	5%	7%
Eget boende	68%	71%
Annat	2%	2%
Totalt	100%	100%



B.
**De som bor
kvar hemma**

De som bor kvar hemma

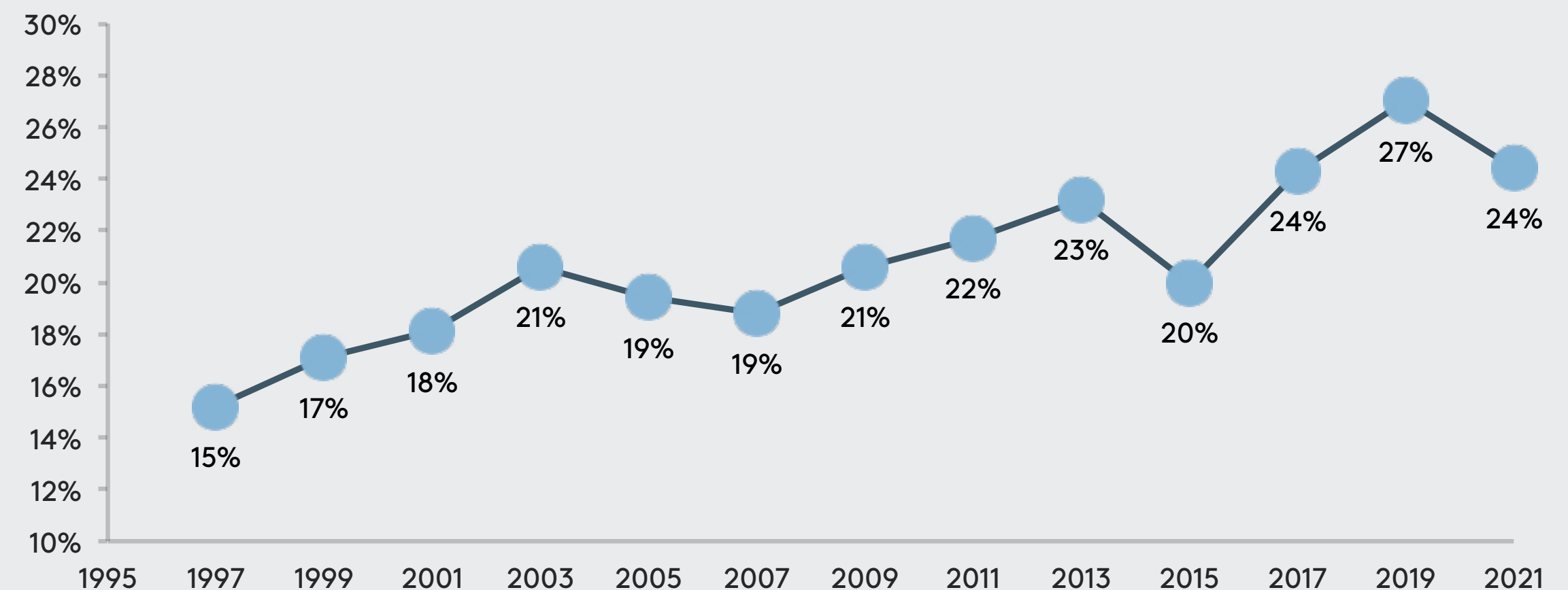
I denna del belyses närmare några av de frågor som är relevanta att redovisa för gruppen som i undersökningen svarade att de bor hemma hos föräldrar. Som tidigare nämnt är andelen unga vuxna i åldrarna 20 till 27 som bor hemma lägre än föregående år, men på samma nivå som år 2017. I diagrammet till höger redovisas andelen som svarat att de bor hemma i Hyresgästförningens undersökning från 1997 till i år. År 1997 svarade 15 procent att de bodde hemma, medan siffran i årets resultat är 24 procent. Detta motsvarar i antal att 238 000 unga vuxna i Sverige idag är hemmaboende hos föräldrar.

De flesta har ett eget rum

Majoriteten av de unga vuxna, 88 procent, som bor kvar hemma svarar att de har ett eget rum där de kan dra sig undan och vara ifred.

Andelen unga hemmaboende är fortsatt historiskt hög. Denna utveckling drivs av ihållande bostadsbrist och ökad ojämlikhet. Resultatet är ett uppskjutet vuxenliv och begränsade möjligheter för unga att forma sina egna liv.

Förändring över tid*
Andel hemmaboende



Har du ett eget rum där du kan dra dig undan och vara i fred?

88 % uppger att de har ett eget rum

*2021 introducerades inbjudningar till enkäten via SMS-utskick till ett slumpmässigt urval unga vuxna i Växjö, Blekinge och Malmö/Lund. Mobilnummer inhämtades baserat på vem som stod på abonnemanget. Således har inga unga vuxna som har abonnemang skrivna på sina föräldrar av ekonomiska eller andra skäl kontaktats. Då unga vuxna med denna typ av arrangemang sannolikt bor hos föräldrar i högre utsträckning skulle detta kunna förklara skillnaden mot 2019 års resultat.

Ofrivilligt hemmaboende

84 procent av de som bor kvar hemma svarar att de vill bo på ett annat sätt än de gör idag. 84 procent av de som bor hemma är alltså vad som kan kallas ofrivilligt hemmaboende. Omräknat i antal motsvarar detta cirka 199 700 personer.

I diagrammet till höger redovisas hur unga vuxna som bor hemma ofrivilligt skulle vilja bo. Av dessa svarar högst andel, 42 procent, att de skulle vilja bo i en egen bostadsrätt. 24 procent skulle vilja hyra i första hand (ej studentbostad), och en lika stor andel skulle vilja bo i ett eget hus eller radhus.

"Det är lite svårt att hitta bostad nu men just nu är jag glad att bo med familjen."

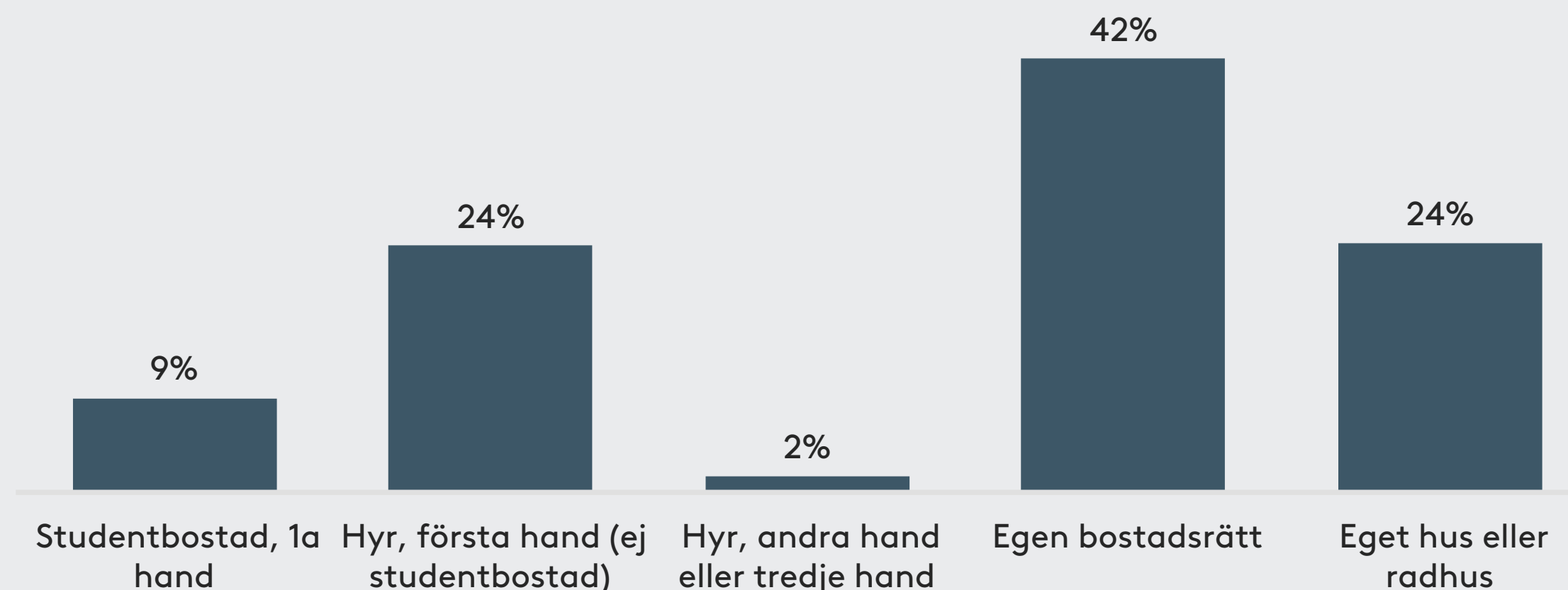
"Ingen inkomst för att betala hyran därför bor jag hemma hos mina föräldrar."

"Bostnadsmarknaden är hemsk. Bor hemma hos föräldrarna för att man ej har råd att flytta någonstans som 25-åring."

Andel som bor hemma hos vårdnadshavare som svarat att de inte vill bo hemma

84 % av de svarande vill inte bo hemma

Hur vill du bo?



Bostadsrätter attraktivt i storstadsområdena

Som det framgår i diagrammet till höger finns det vissa regionala skillnader ifråga om hur de ofrivilligt hemmaboende skulle vilja bo.

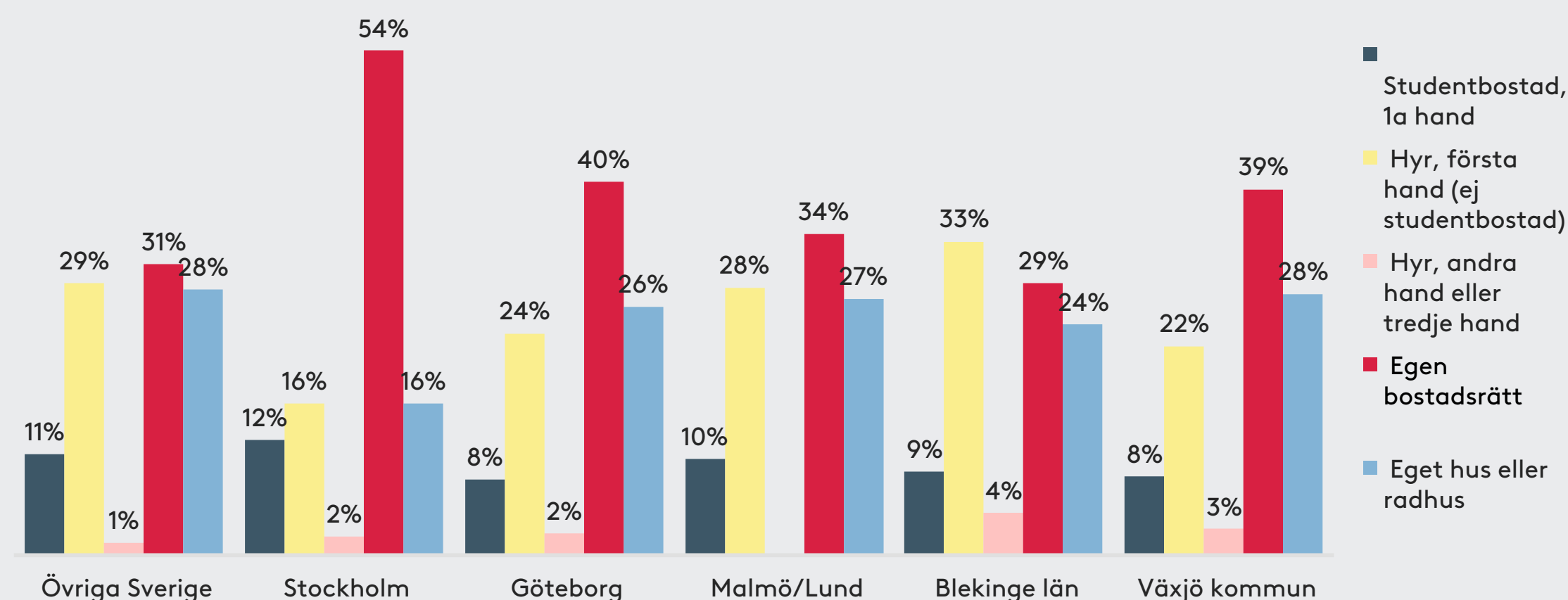
I Stockholm, Göteborg och Växjö konkurrerar bostadsrätten tydligt ut hyresrätten som populäraste boendeform. Andelen som vill bo i egen bostadsrätt är högst i Stockholm, 54 procent. Motsvarande andel i Göteborg och Växjö är 40 respektive 39 procent. Även i Malmö/Lund konkurrerar bostadsrätten ut hyresrätten, men skillnaderna mellan dessa två boendeformer är mindre än i Stockholm, Göteborg och Växjö. I Blekinge län konkurrerar däremot hyresrätten ut både bostadsrätten och det egna huset eller radhuset.

Orsakerna till preferenserna för olika boendeformer har inte undersökts närmare i denna undersökning, men det ligger nära tillhands att tänka sig att preferenser hänger samman med möjligheter. I Storstockholm är utbudet (relativt sett) minst. Svårigheten att överhuvudtaget få en hyresrätt smittar antagligen av sig på vad man tänker sig som ett lämpligt första boende. Ytterligare en förklaring är att bostadsrätten i storstadsområdena framstår som en attraktivt ekonomisk investering för de som har råd.

Det är värt att poängtera att unga hemmaboende i övriga Sverige ser hyresrätt och bostadsrätt som det likvärdiga alternativ. Debatten kring ungas boen-

depreferenser får lätt en slagsida mot ägt boende, men vi kan konstatera att bostadsrätternas popularitet i hög utsträckning är ett storstadsfenomen.

Regionala skillnader:
Hur vill du bo?



Hemmaboende i Sveriges kommuner

I Statistiska centralbyrån SCBs statistik över hemmaboende unga vuxna, som Hyresgästföreningen här presenterar i kartformat, kan man se hur hemmaboendet utvecklar sig i Sveriges kommuner från 1998 fram till SCBs senaste sammanställda statistik, från 2019. Rött betyder en hög andel hemmaboende och blått betyder en låg andel hemmaboende. Jämförelsen visar att hemmaboendet ökar i Sverige, särskilt i storstadsområdena.

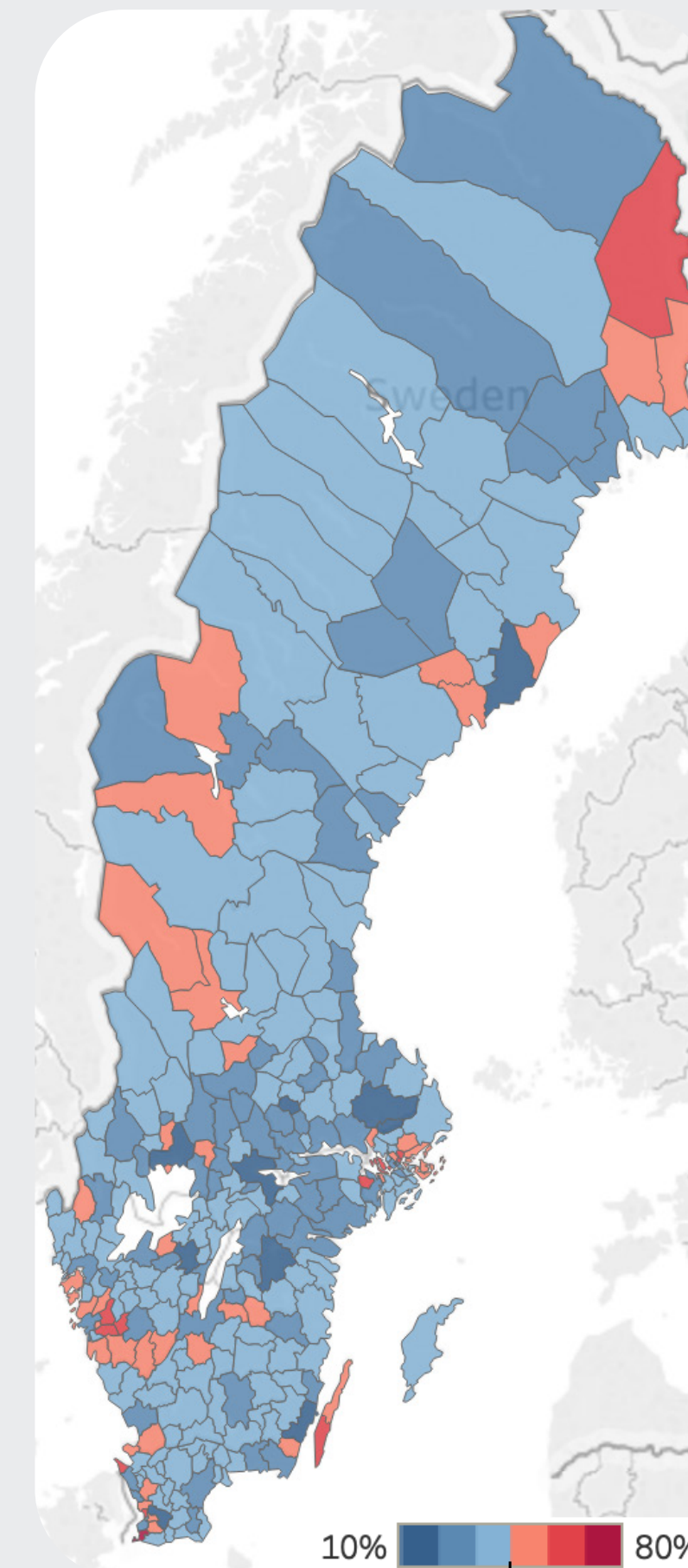
I kartorna på länsnivå nedan och på följande sidor visas även andelen hemmaboende utifrån SCBs statistik.

Vad som framgår är, likt tidigare års resultat, att hemmaboendet är mest utbrett i kranskommunerna kring storstäderna. Dessa kranskommuner har i regel en högre andel villaboende. Eventuellt kan det vara så att det är mer accepterat att bo kvar hemma om föräldrar eller vårdnadshavare bor i villa.

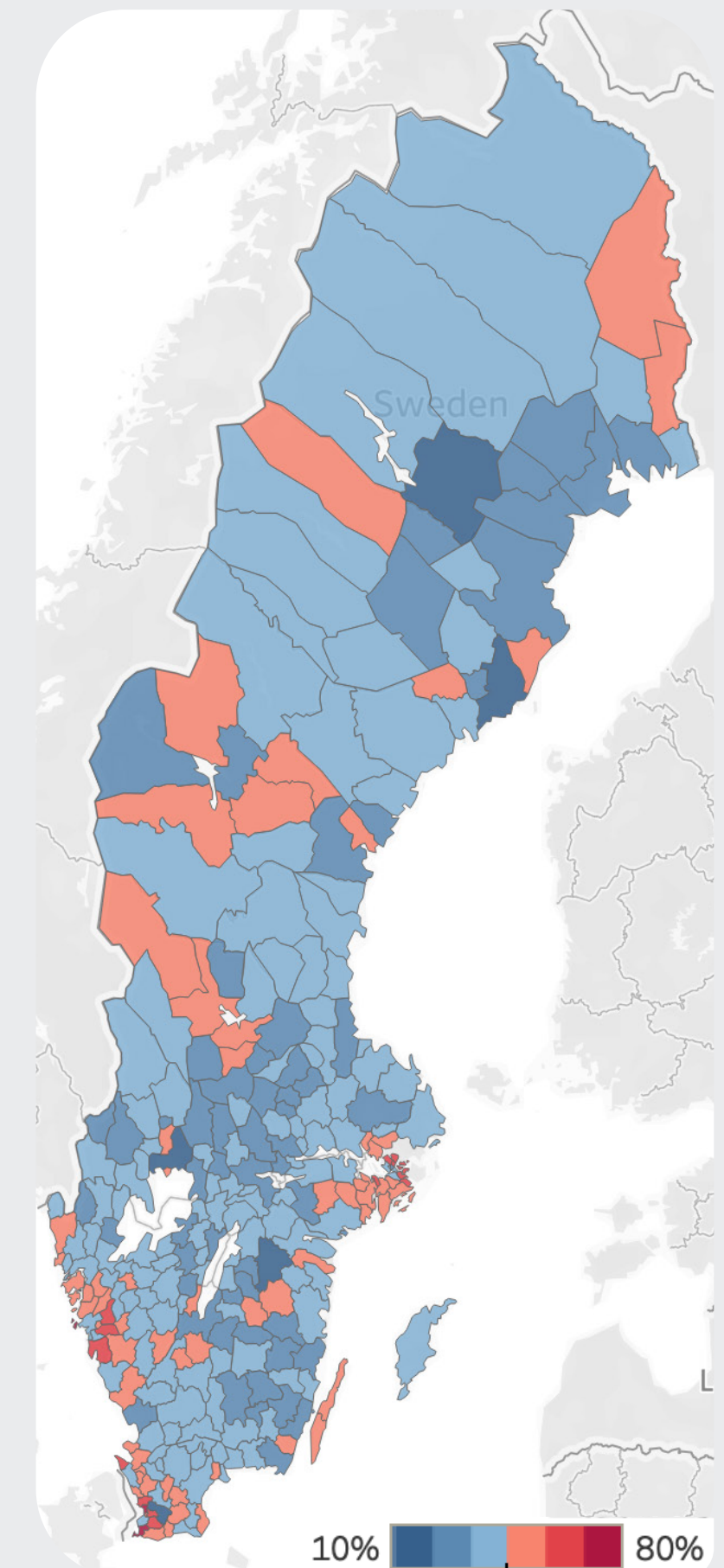
Det gäller särskilt kommuner med höga medelinkomster. I dessa kommuner, som exempelvis Täby utanför Stockholm eller Vellinge utanför Malmö, har man som hemmaboende tillgång till storstädernas utbud och möjligheter, samtidigt som man ofta har föräldrar med god ekonomi som bor i villor eller radhus där man kan utvidga pojk- eller flickrummet till ett halvt källarplan eller liknande. I storstadskommunerna innanför kranskommunerna är möjligheterna att på ett bra sätt anpassa boendet efter

Hemmaboende i Sveriges kommuner

1998



2019

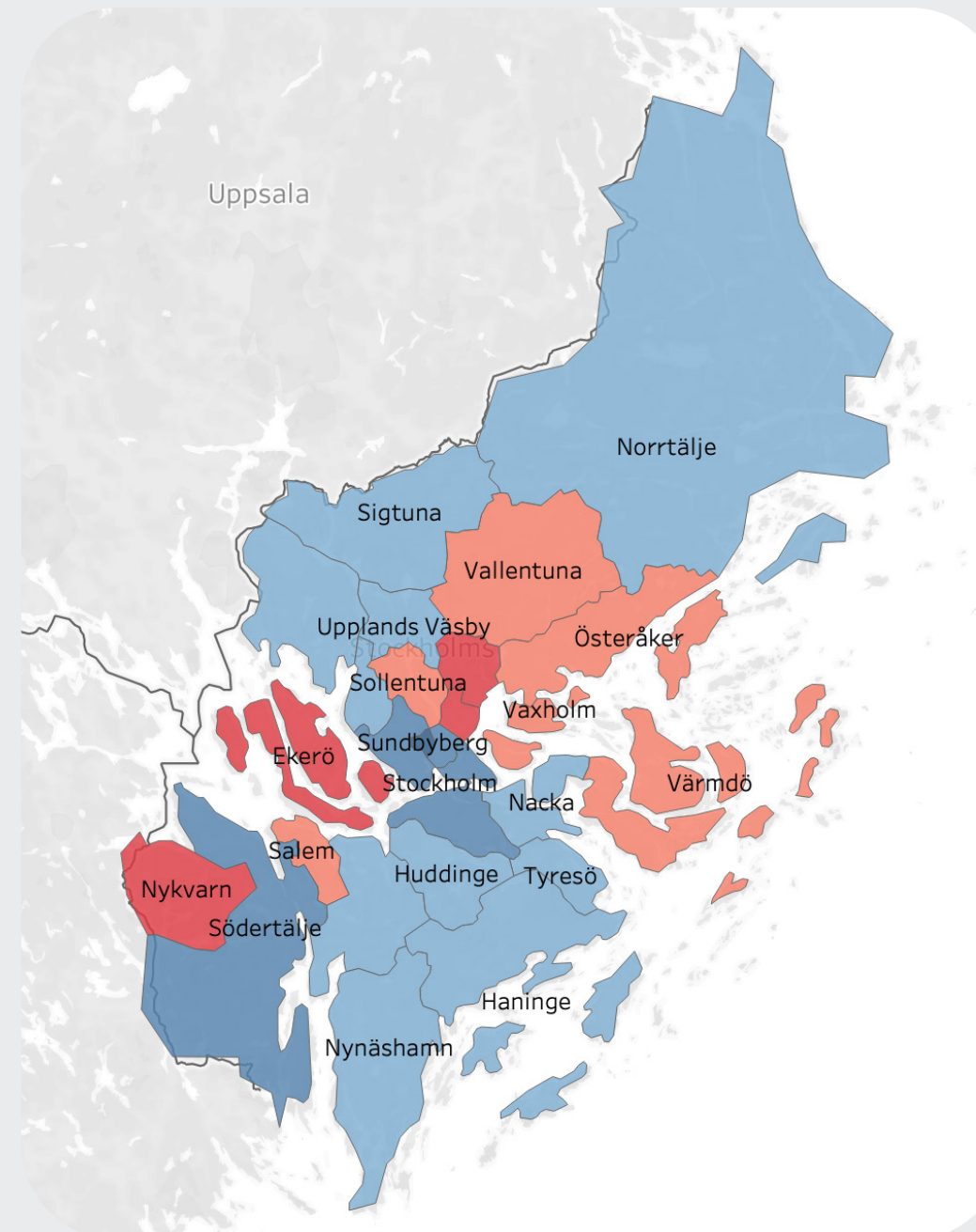


ytterligare en vuxen är också mindre, eftersom man oftare bor i flerfamiljshus. Det här mönstret är tydligast runt Stockholm, Göteborg och Malmö, men kan även skönjas runt andra städer.

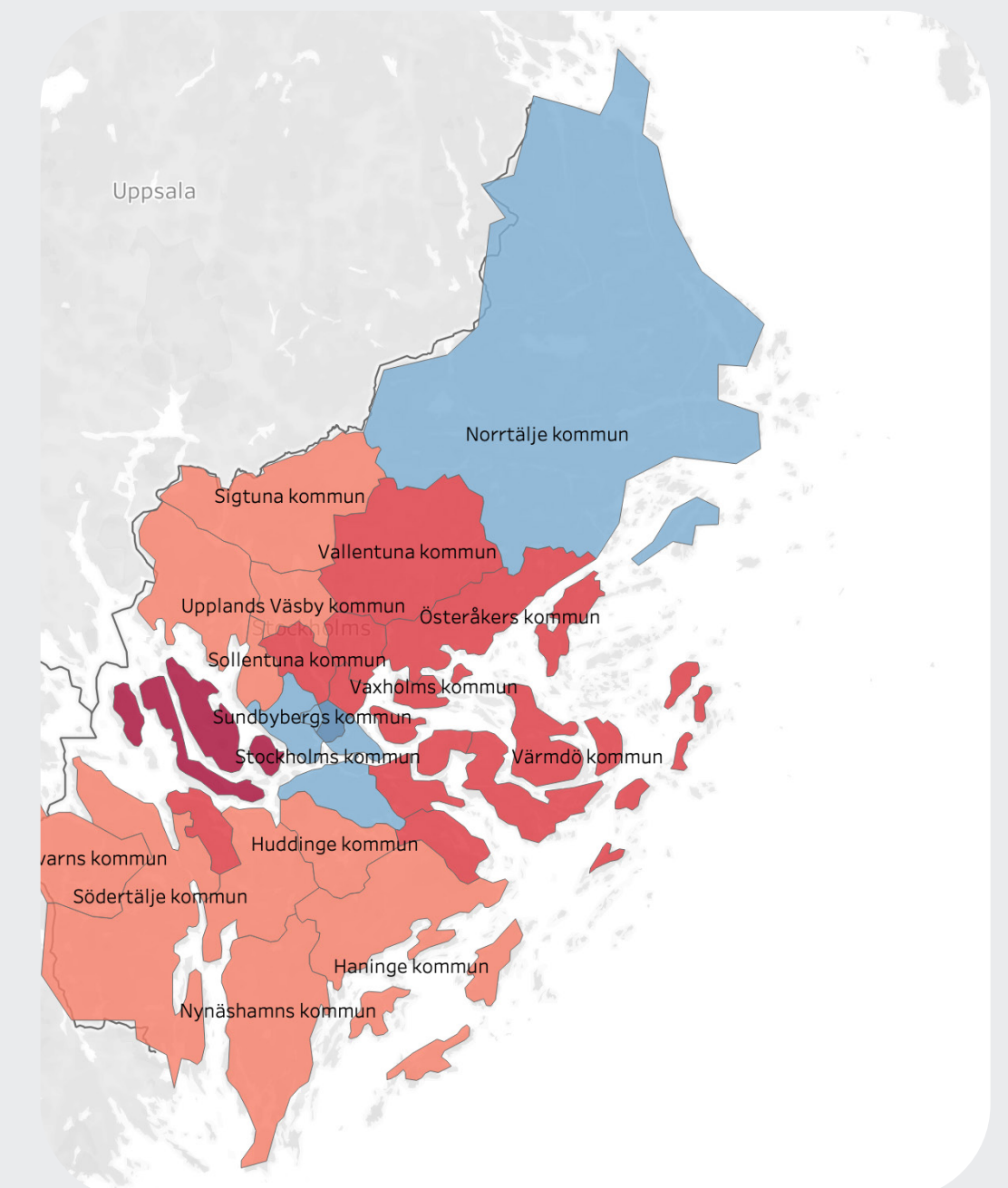
Två kommuner skiljer ut sig på ett helt annat sätt: Uppsala och Lund har studenter som kommer från hela landet och för dem är inte hemmaboende ett alternativ. Hög andel unga som studerar och som inte kan bo hemma gör att Uppsala och Lund har landets lägsta andel hemmaboende unga vuxna.

Hemmaboende i Stockholms län

1998

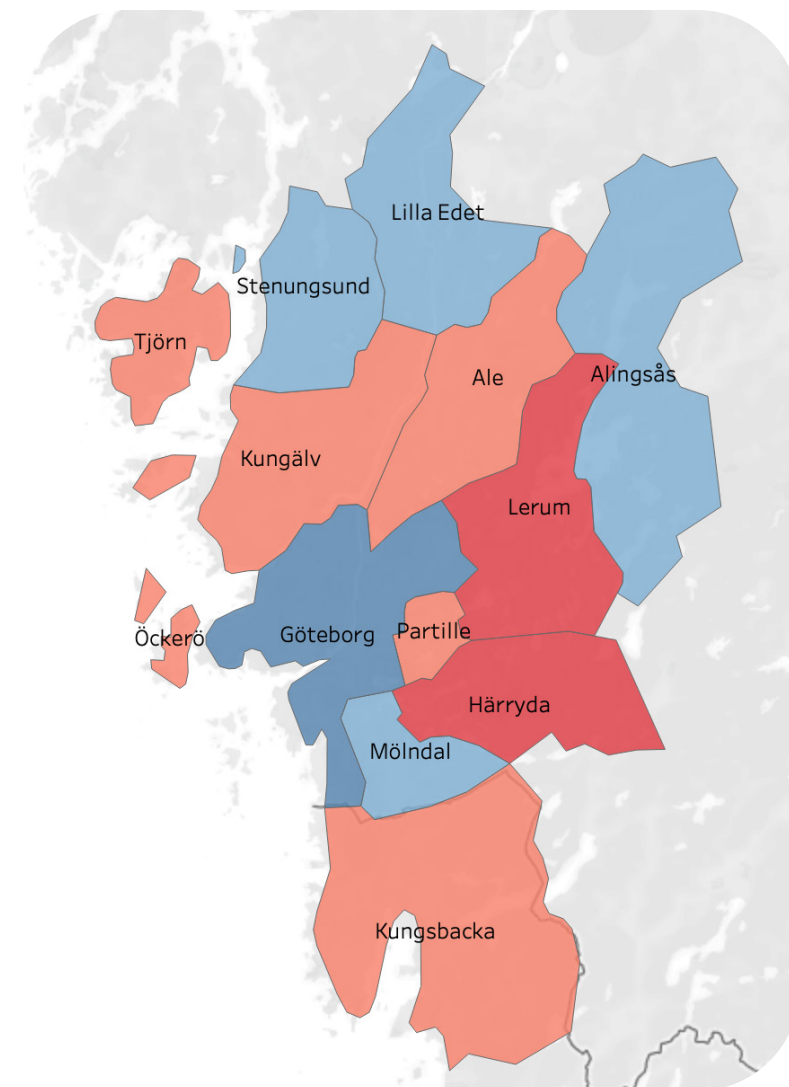


2019

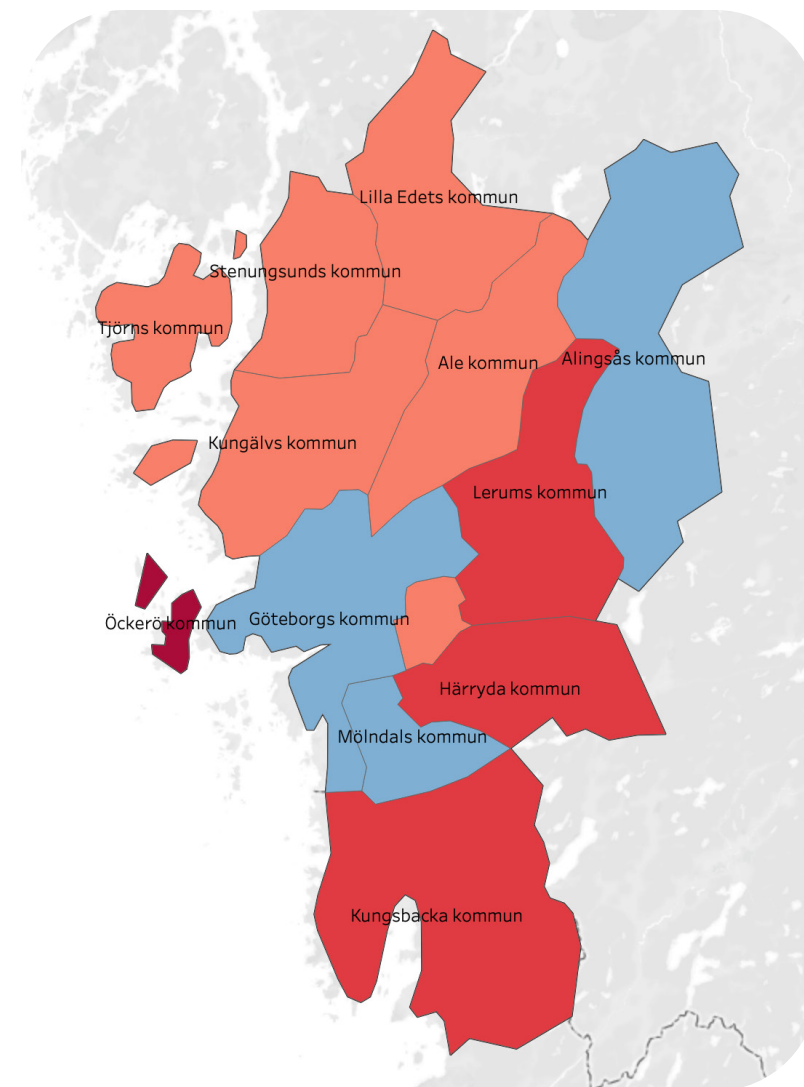


Hemmaboende i Göteborgsregionen

1998

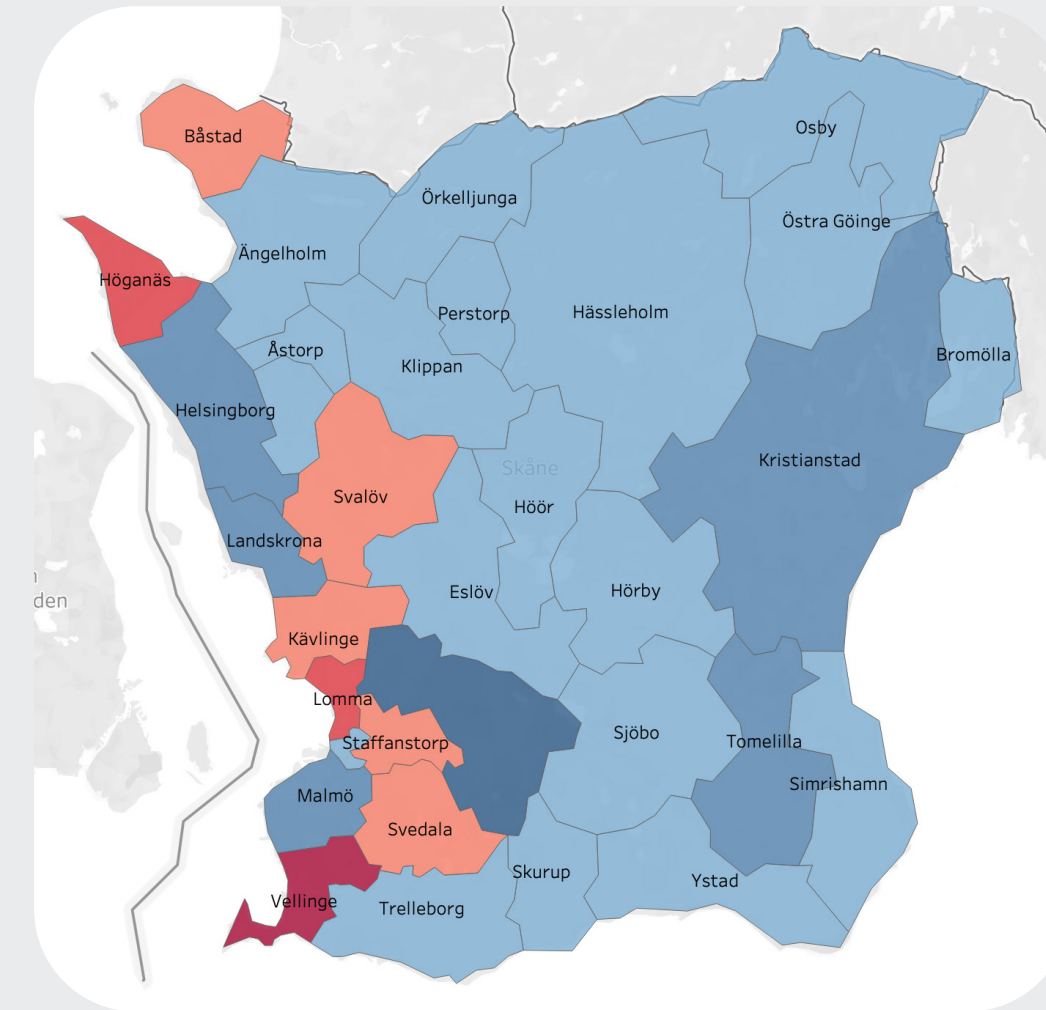


2019

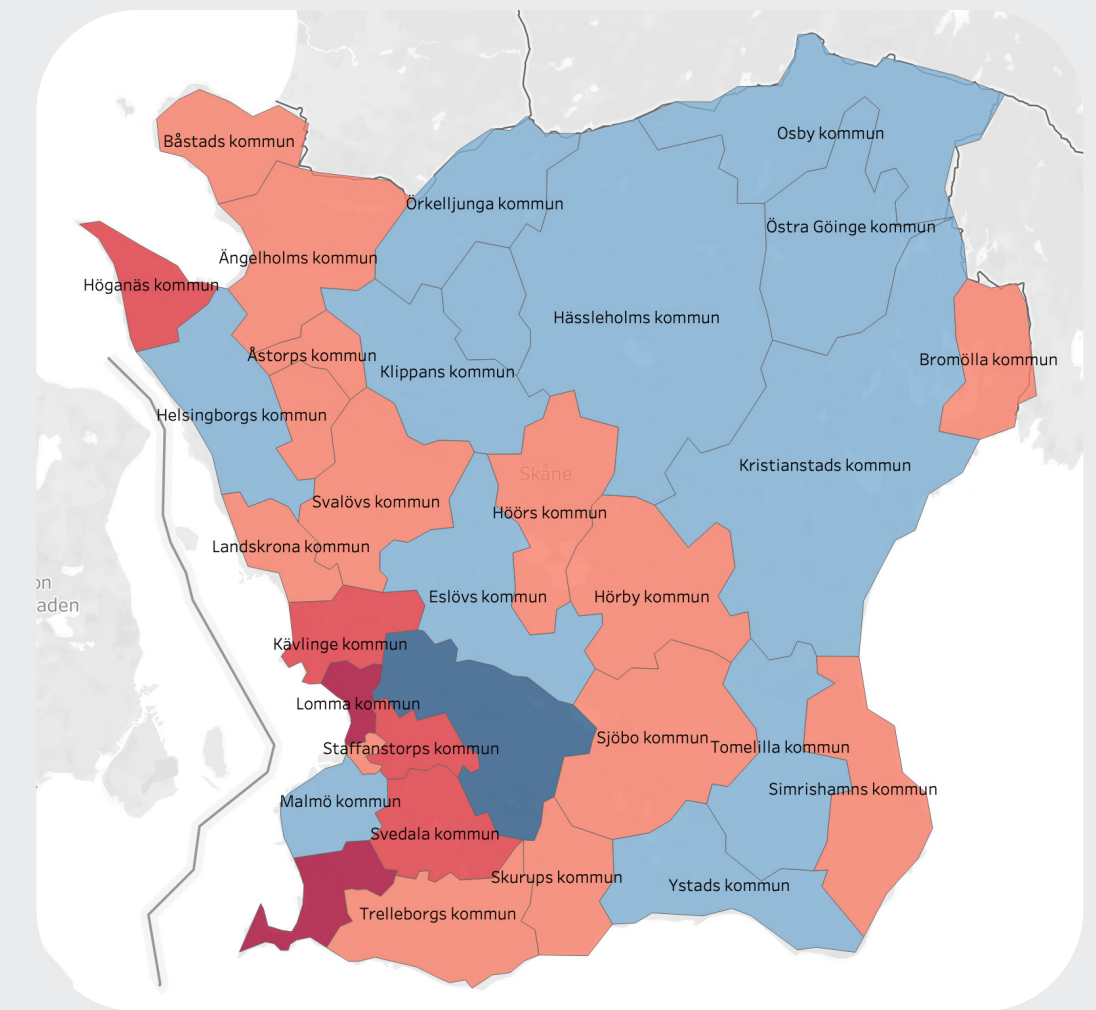


Hemmaboende i Skåne län

1998

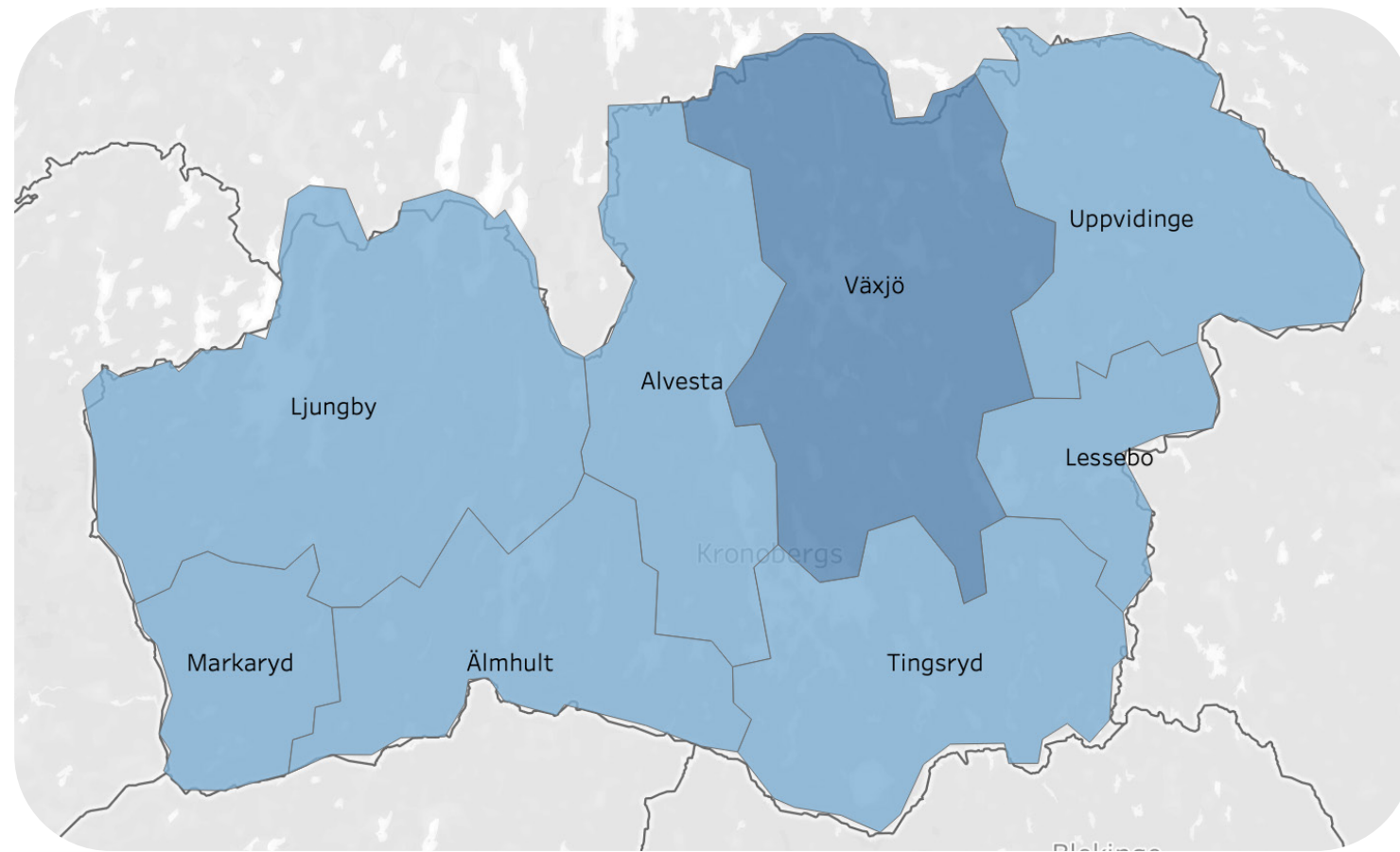


2019

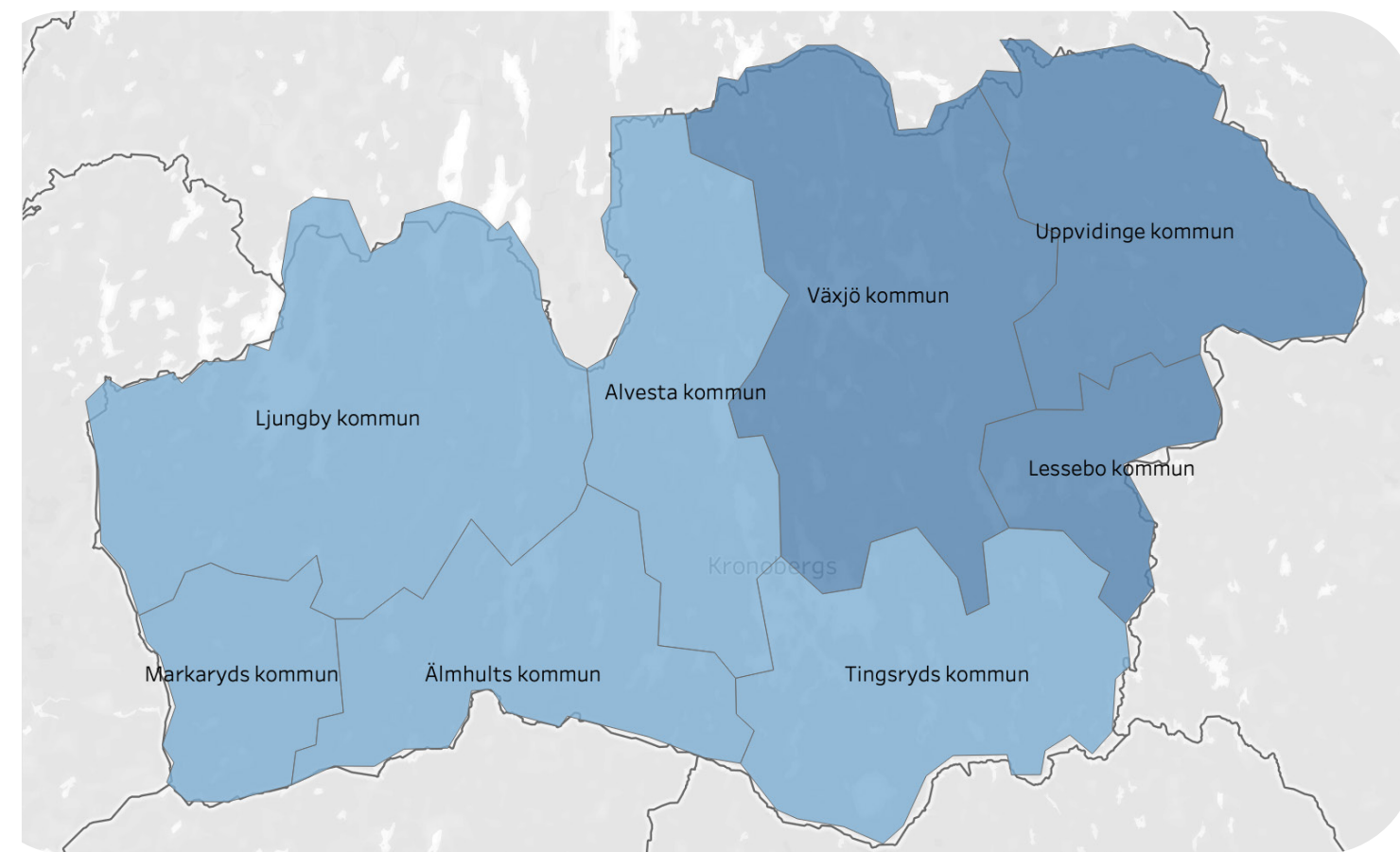


Hemmaboende i Kronobergs län

1998

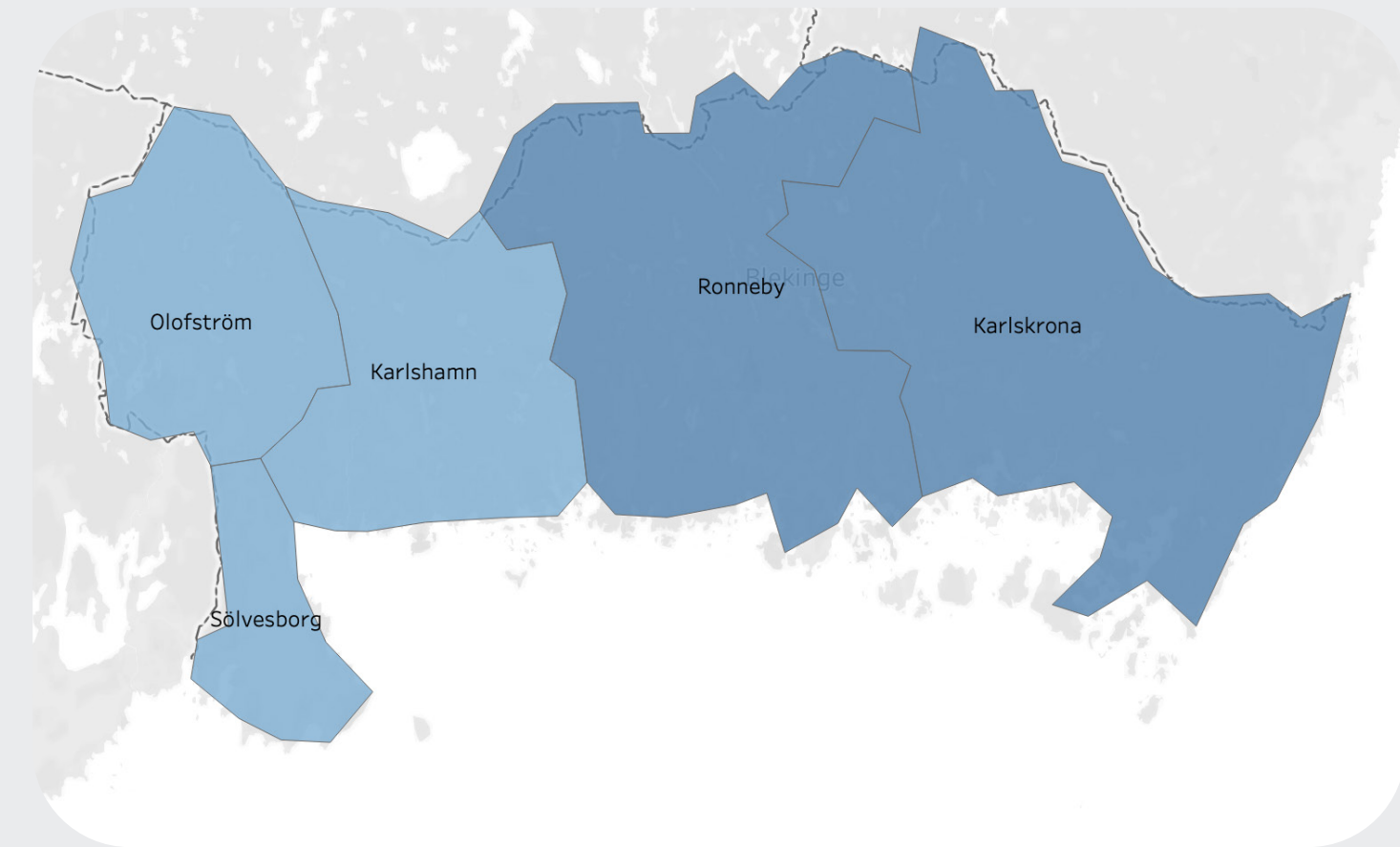


2019

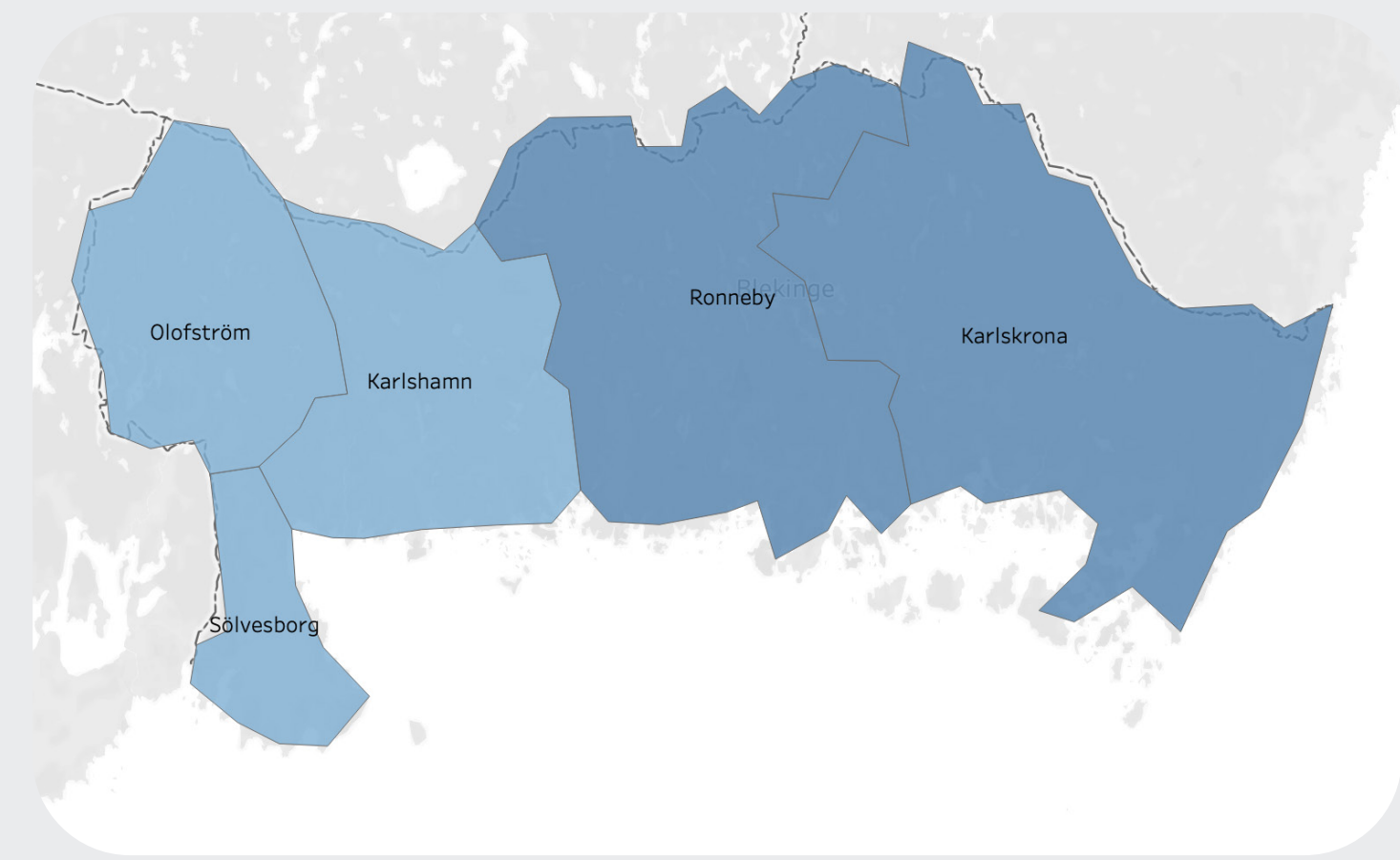


Hemmaboende i Blekinge län

1998



2019





C.
**De som har
eget boende**

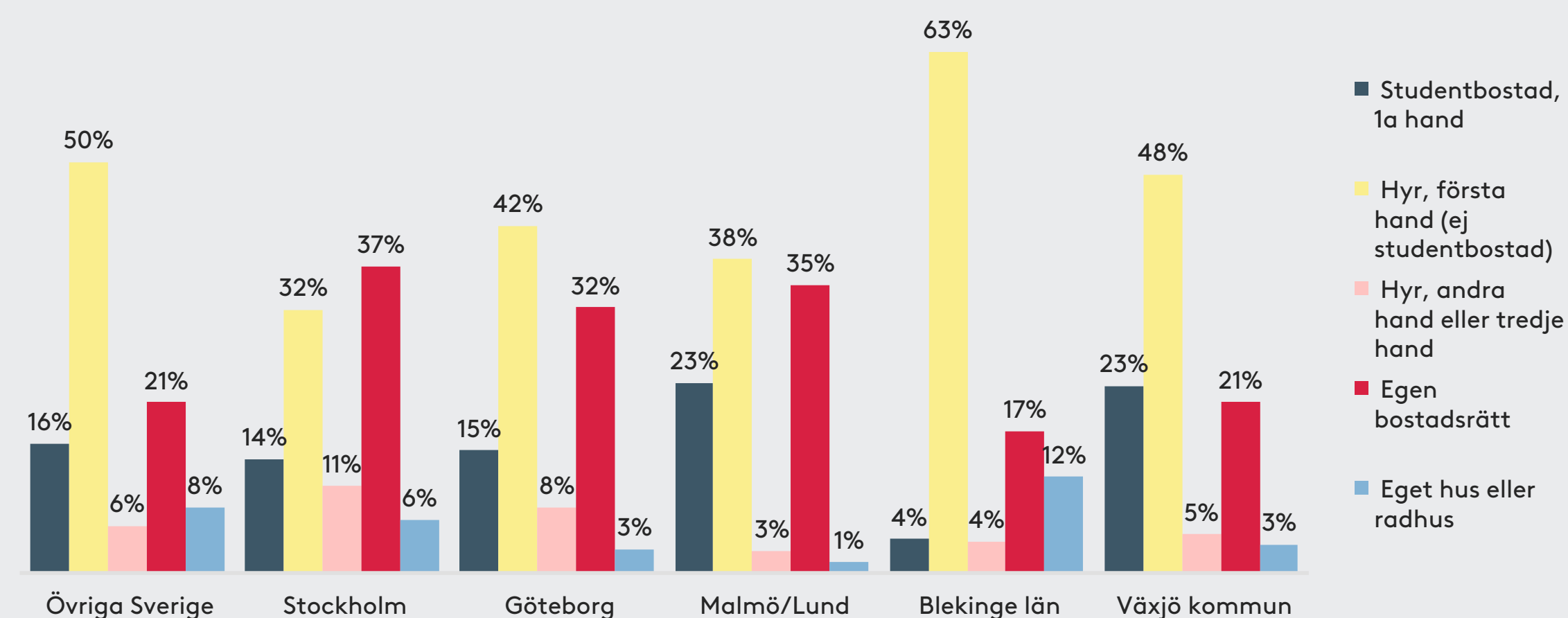
Unga med eget boende

I denna del redovisas några av enkätfrågorna som är speciellt relevanta att titta på inom gruppen unga vuxna som hyr sitt boende eller som äger sin bostad (bostadsrätt eller eget hus/radhus).

Hyresrätt vanligast bland unga vuxna i Blekinge

I diagrammet till höger redovisas hur unga med eget boende bor, uppdelat mellan ett antal regioner samt övriga Sverige. Vad som framgår är bland annat att hyresrätt med förstahandskontrakt är den vanligaste boendeformen i samtliga regioner utom Stockholm, där bostadsrätt är mer vanligt. Vad som också framgår är att det är vanligare med egen bostadsrätt i Stockholm, Göteborg och Malmö/Lund än i Blekinge, Växjö samt övriga Sverige. I Blekinge och Växjö och övriga Sverige är det däremot mer vanligt med hyresrätt i första hand.

Regionala skillnader:
Hur bor du?



Att hyra i första hand är den vanligaste boendeformen i samtliga regioner undantaget Stockholm, där bostadsrätt är mer vanligt

Kontrakt

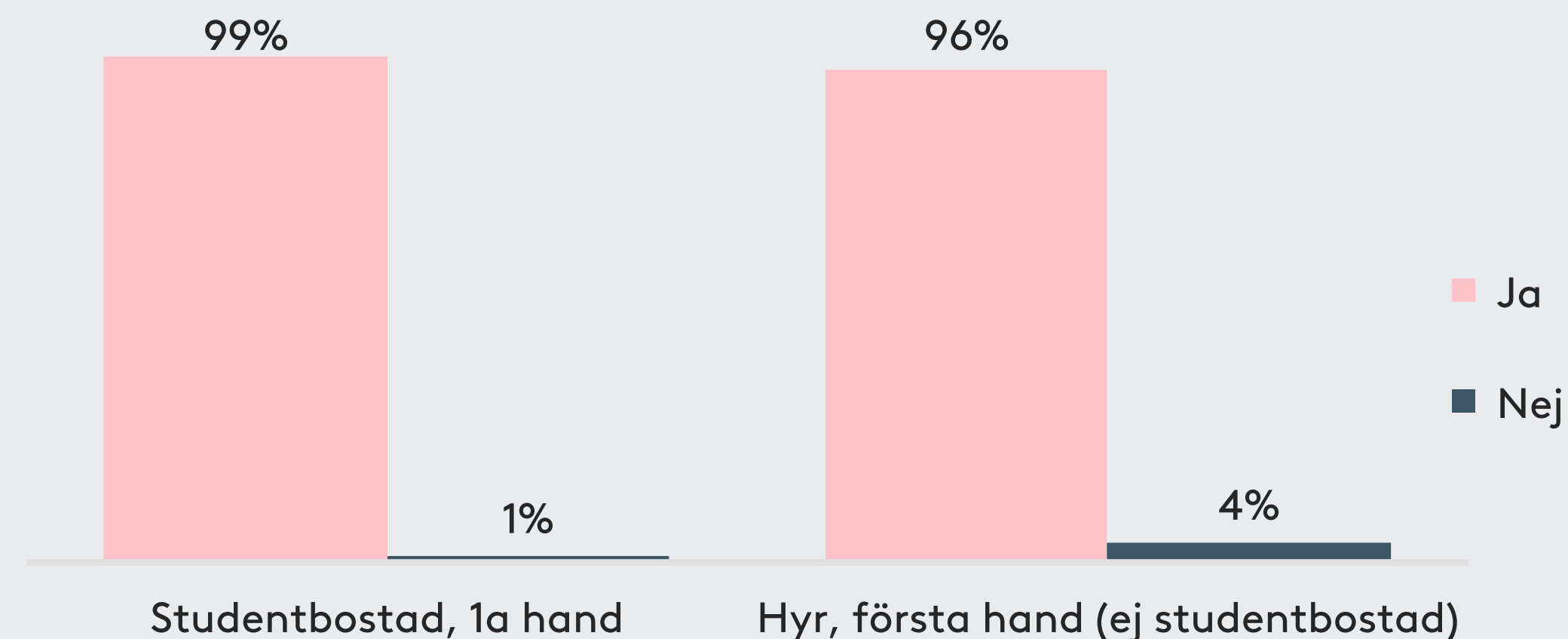
Det framgår vidare att en klar majoritet av de unga som hyr bostad har ett skrivet (inte enbart muntligt) kontrakt för sitt boende. Endast 1 procent bland de som svarar att de hyr en studentbostad i första hand svarar att de inte har ett skrivet kontrakt. Bland de som hyr i första hand (ej studentbostad) svarar 4 procent att de inte har ett skrivet kontrakt.

Majoriteten, både bland de som bor i studentbostad och de som inte gör det, svarar att deras boende inte är tidsbegränsat. Andelen som har ett tidsbegränsat boende är dock klart högre bland de som bor i studentbostad. Bland dem uppger 39 procent att deras boende är tidsbegränsat, jämfört med 5 procent bland de som hyr annat än en studentbostad. När det gäller tidsbegränsning av hyreskontrakt för studentbostäder antas att de svarande har tolkat frågan olika. Vissa har troligtvis angivit att deras boende är tidsbegränsat då det är kopplat till ett studiekrav, medan andra ansett att deras studentboende är villkorat snarare än tidsbegränsat. Därtill gäller olika regler för olika studentbostadsbolag.

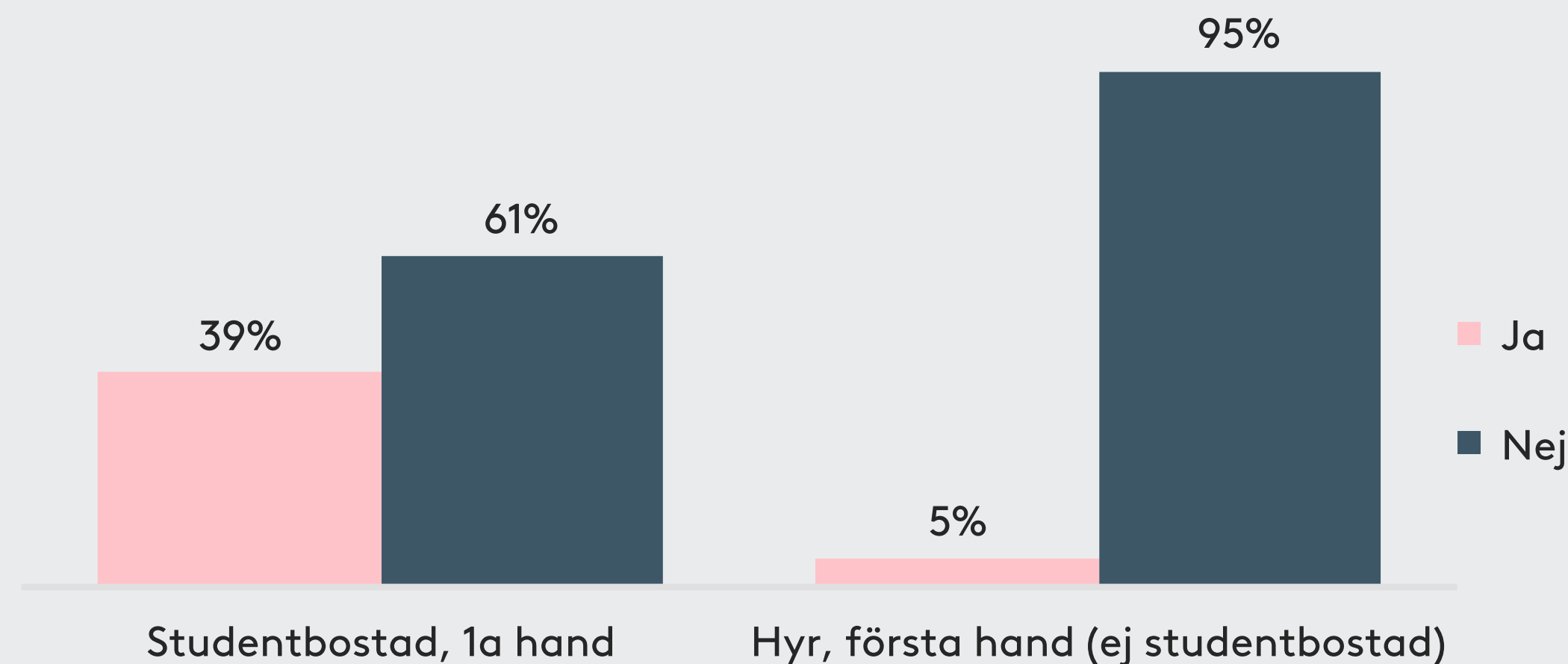
6 procent har betalat svart för ett kontrakt

Av unga vuxna med eget boende (som inte hyr i andra eller tredje hand) har 6 procent någon gång betalat svarta pengar för att få ett hyreskontrakt. 2 procent uppger att de inte vet om de har gjort det eller ej.

Har du ett skrivet kontrakt?



Är ditt boende tidsbegränsat?

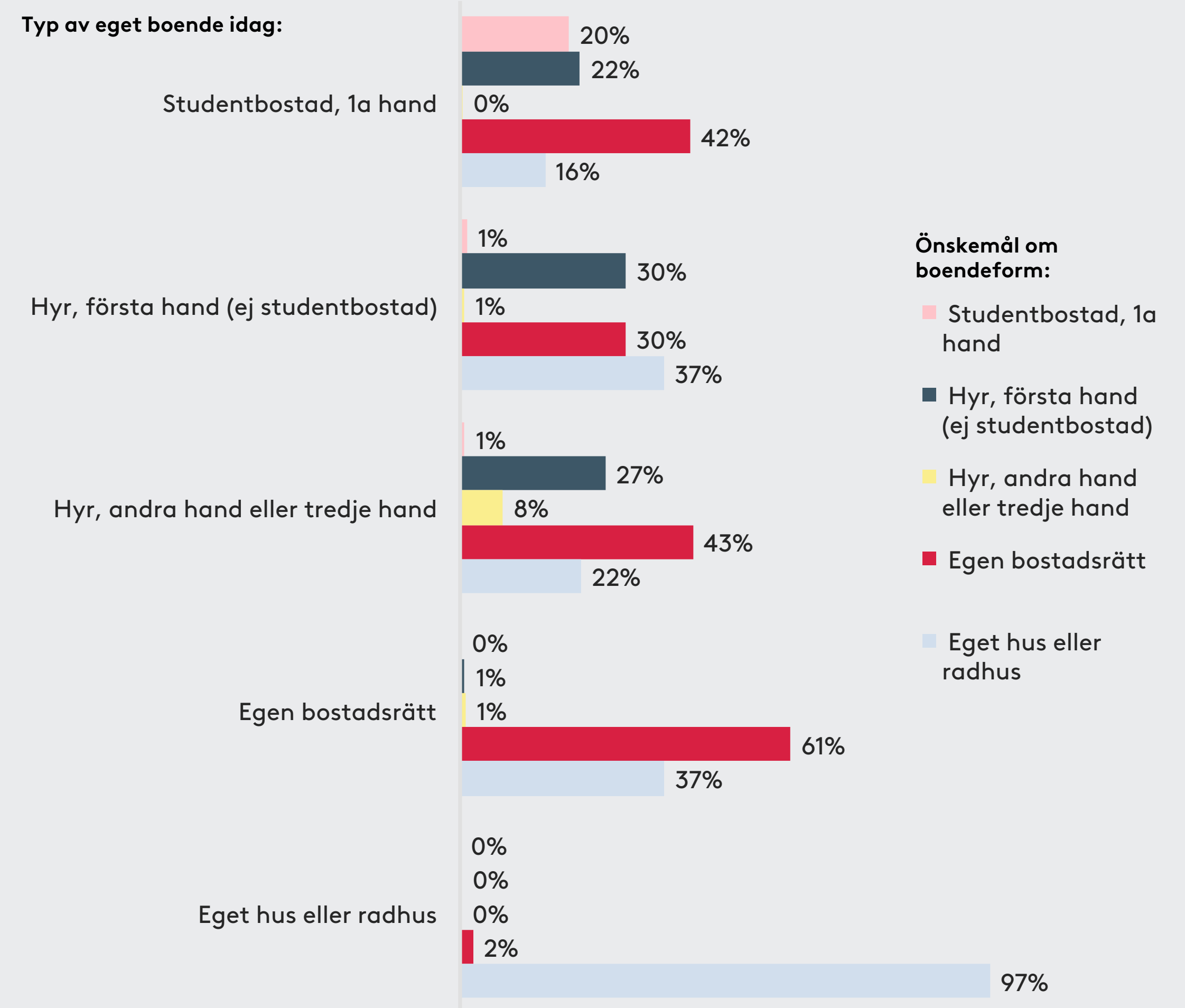


Hur unga med eget boende skulle vilja bo

I diagrammet till höger redovisas nedbrytningar av frågan hur unga vuxna skulle vilja bo per nuvarande boendeform. En iakttagelse är att nuvarande boendeform verkar förstärka preferensen för just den typen av boende.

Bland de som idag hyr en studentbostad skulle en hög andel (totalt 64 procent) vilja bo i en hyreslägenhet med förstahandskontrakt eller i en egen bostadsrätt. Bland de som har en hyreslägenhet med förstahandskontrakt vill en hög andel (totalt 67 procent) bo i egen bostadsrätt eller eget hus/radhus. Andelen som vill bo på detta sätt är ännu högre bland de som idag bor i eget hus eller radhus. Bland dem vill totalt 98 procent bo i egen bostadsrätt eller eget hus eller radhus.

Hur vill du bo/hur bor du idag?



The image shows two open, empty cardboard boxes on a rustic wooden table. To the left of the boxes is a stack of several books. In the foreground, there is a roll of white adhesive tape and a pair of white-handled scissors. The background is a plain, light-colored wall. The text 'D. De som bor i andra hand' is overlaid in a large, bold, yellow font across the center of the image.

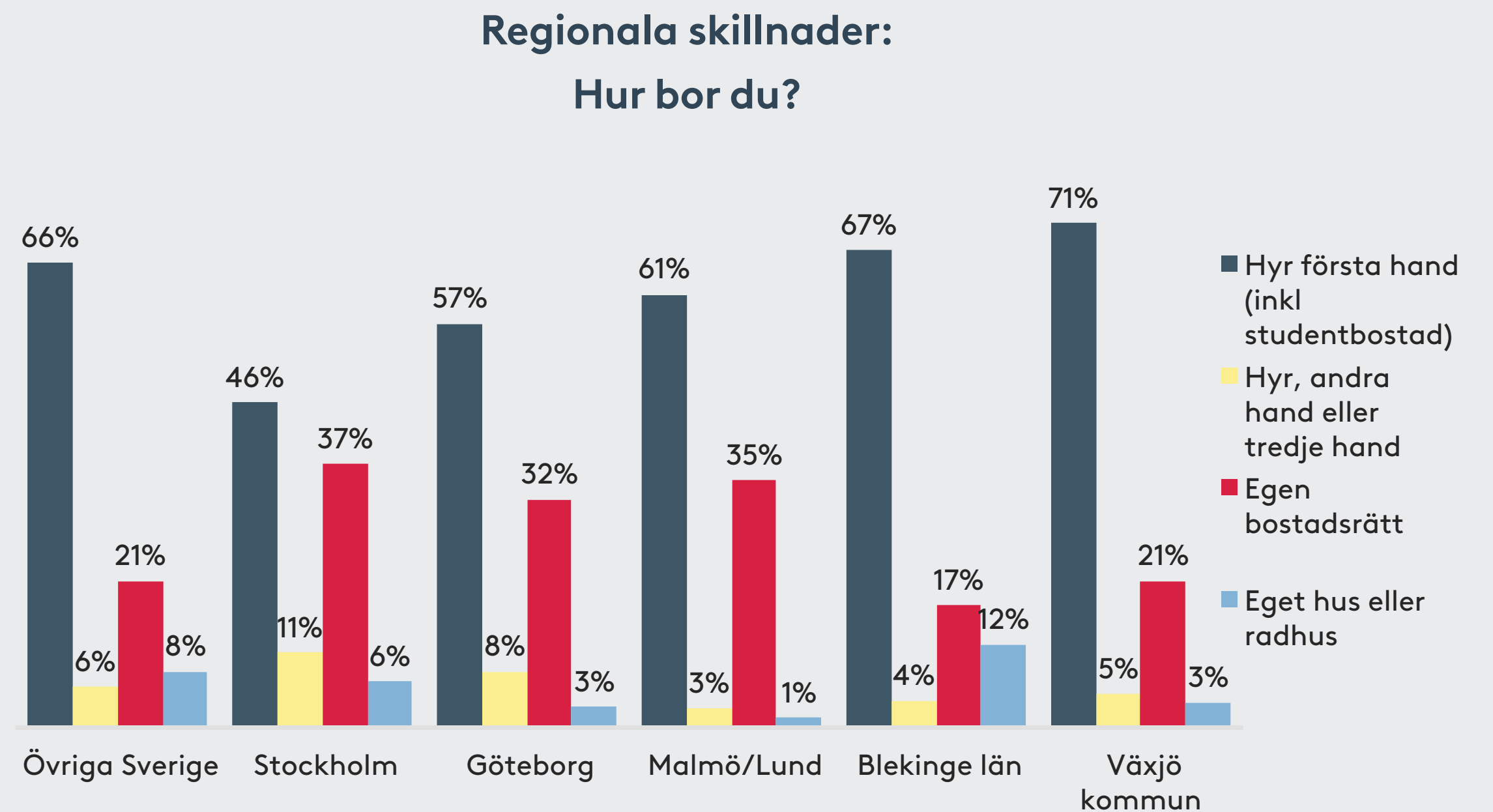
**D.
De som bor i
andra hand**

De som bor i andra hand

I denna del redovisas några av enkätfrågorna som är speciellt relevanta att titta på inom gruppen unga vuxna som hyr sin bostad i andra eller tredje hand.

Regionala skillnader

I diagrammet till höger redovisas hur unga med eget boende bor, uppdelat mellan ett antal regioner samt övriga Sverige. I detta avsnitt redovisas andelen som hyr sin bostad inklusive studentbostad sammanslaget. Vad som framgår är bland annat att det är relativt ovanligt att hyra i andra eller tredje i hand i samtliga regioner.



Det är relativt ovanligt att hyra i andra eller tredje hand i alla regioner

Skrivet kontrakt

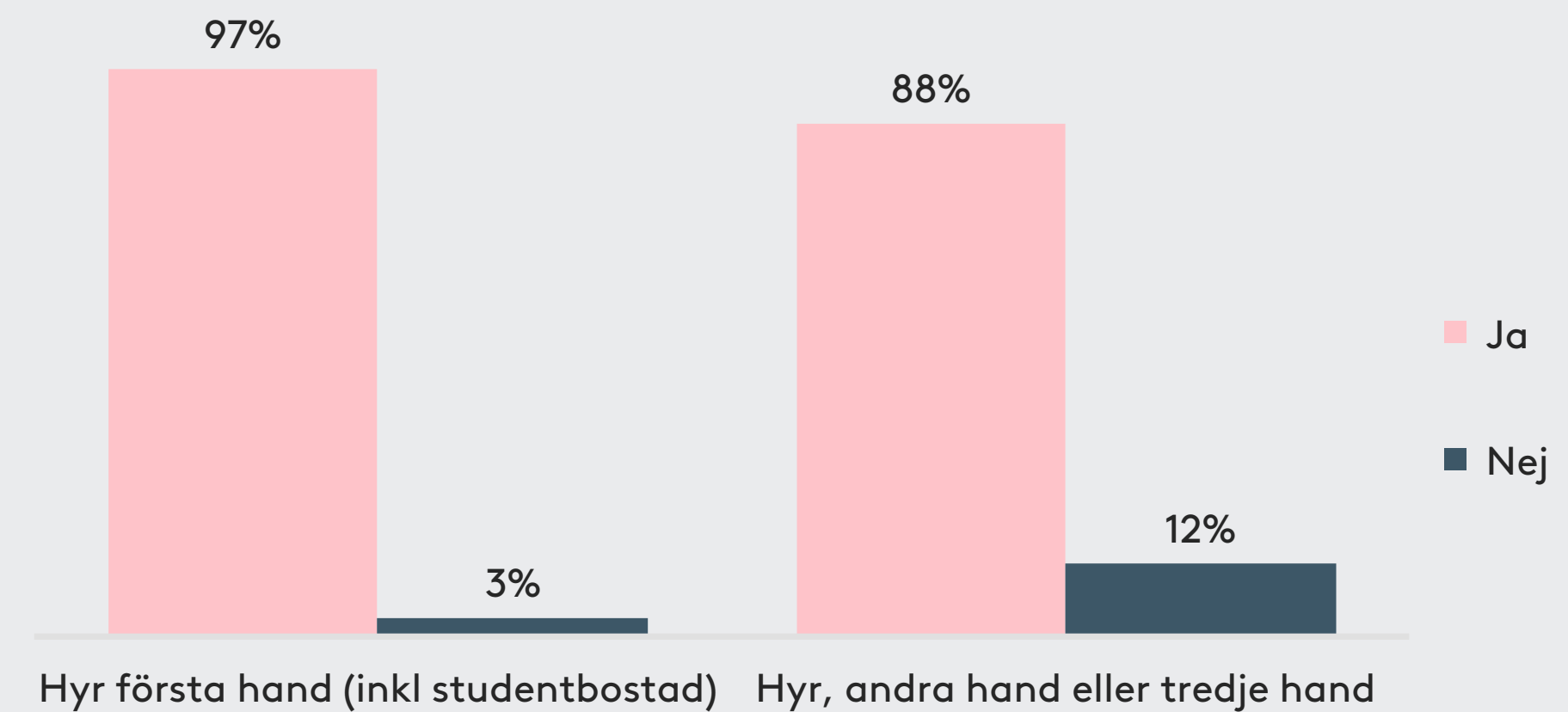
Det framgår vidare att en klar majoritet av de unga som hyr bostad har ett skrivet kontrakt för sitt boende. Även bland unga vuxna som hyr sitt boende i andra eller tredje hand har en majoritet ett skrivet kontrakt. Dock svarar 12 procent att de inte har ett skrivet kontrakt, vilket är klart högre än bland de som hyr i första hand.

Det finns även tydliga skillnader när det gäller huruvida boendet är tidsbegränsat. Bland de som hyr sin bostad i första hand svarar 15 procent att deras boende är tidsbegränsat, jämfört med 44 procent bland de som hyr i andra eller tredje hand.

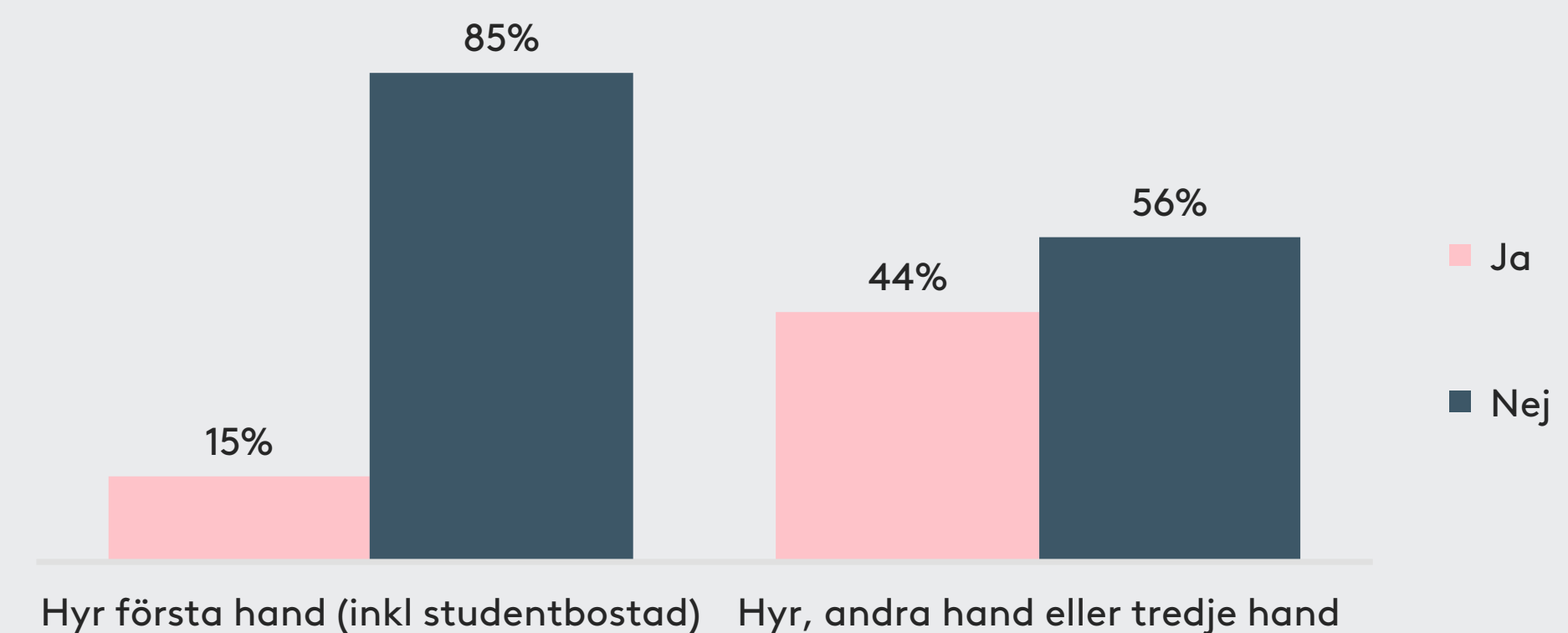
13 procent har betalat svart för ett kontrakt

Av unga vuxna som hyr i andra eller tredje hand har 13 procent någon gång betalat svarta pengar för att få ett hyreskontrakt. 7 procent uppger att de inte vet om de har gjort det eller ej.

Har du ett skrivet kontrakt?



Är ditt boende tidsbegränsat?



Hur unga som hyr sin bostad skulle vilja bo

I diagrammet till höger redovisas nedbrytningar av frågan hur man skulle vilja bo per nuvarande boendeform.

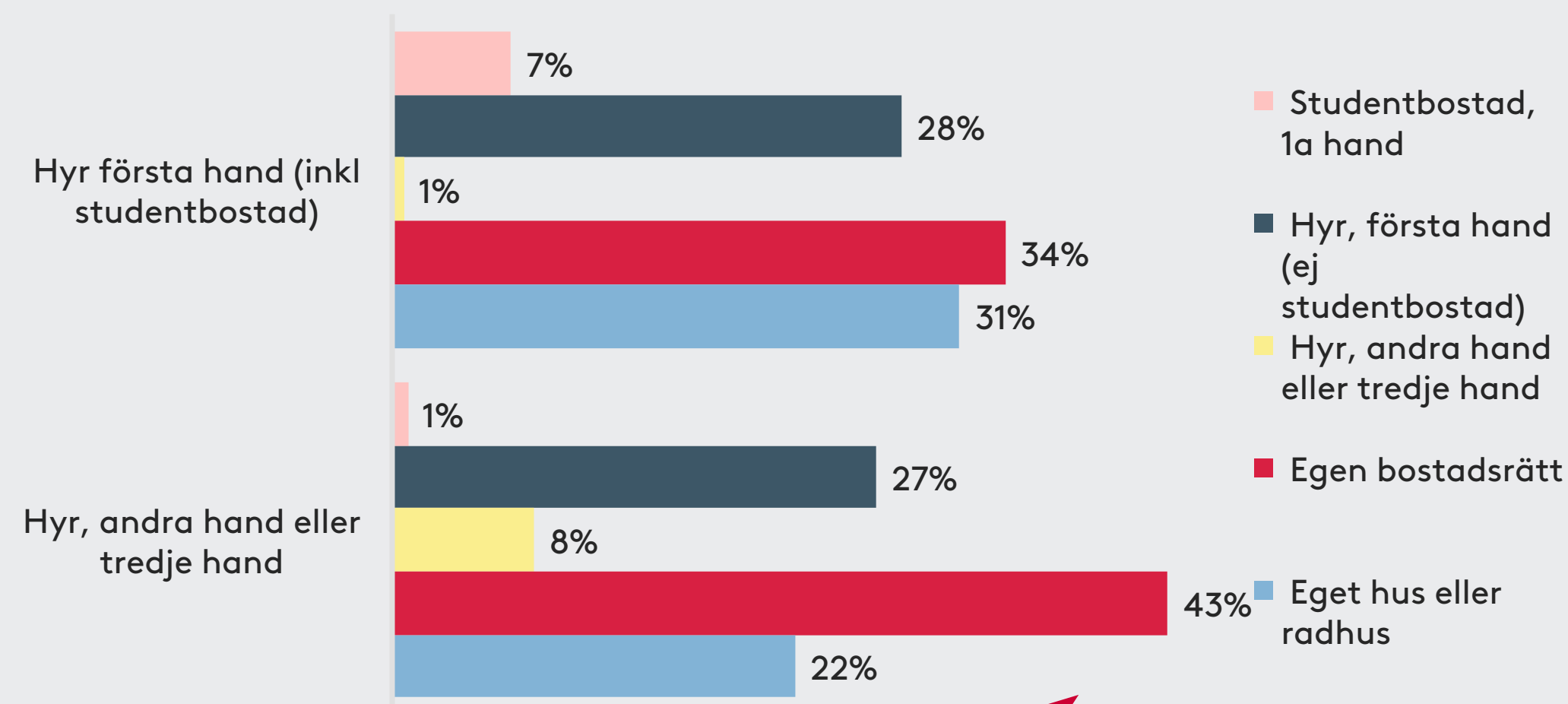
Vad som framgår är att det inte finns någon skillnader mellan de som hyr i första hand och de som hyr i andra eller tredje hand när det gäller hur hög andel som helst skulle vilja hyra en bostad med förstahandskontrakt. Inte heller när det vad gäller andelen som vill bo i egen bostadsrätt eller eget hus/radhus finns några större skillnader mellan de som hyr sin bostad.

Andelen som skulle vilja bo i en bostadsrätt är dock högre bland de som hyr sin lägenhet i andra eller tredje hand än bland de som hyr i första hand. Bland de som hyr i andra eller tredje hand svarar 43 procent att de helst skulle vilja bo i en egen bostadsrätt och 22 procent att de helst skulle vilja bo i eget hus eller radhus. Bland de som bor i första hand är det däremot ungefär lika hög andel som helst vill bo i bostadsrätt som i eget hus eller radhus.

Att unga som bor i andra eller tredje hand önskar att bo i bostadsrätt hänger troligtvis ihop med att det är vanligare med andrahandskontrakt i storstäder, där bostadsrätt inte bara är en attraktiv

boendeform tack vare värdeökningar, utan dessutom kanske är det enda som känns inom räckhåll till följd av långa bostadsköer.

Hur vill du bo/hur bor du idag?



Det är mer önskvärt att bo i bostadsrätt givet att man hyr sin bostad i andra hand idag

A close-up photograph of a hand holding a key, with the key's head and teeth visible. The background is blurred, showing what appears to be a door handle or lock mechanism. The overall tone is warm and focused on the act of holding the key.

E.
**Boende, ekonomi
och trygghet**

Boende, ekonomi och trygghet

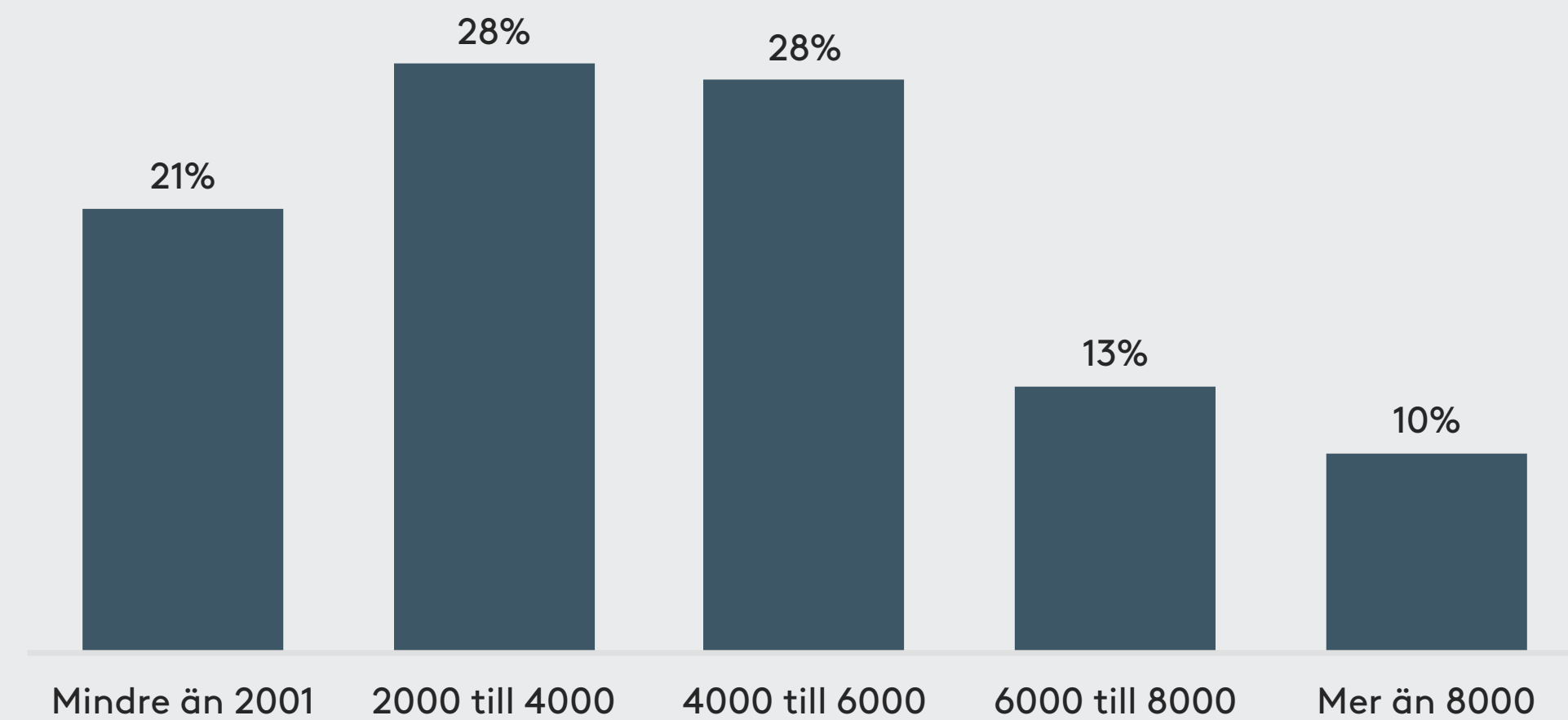
I enkäten ställdes ett antal frågor om unga vuxnas ekonomi vilka redovisas i detta avsnitt.

Vad unga betalar för sitt boende

I diagrammet till höger redovisas kostnaderna för boendet på totalnivå. Lika stor andelar, 28 procent, betalar mellan 2 001 till 4 000 kronor och 4 001 till 6 000 kronor.

I tabellerna längst ner till höger redovisas boendekostnaden nedbrutet per boendeform. Vad som framgår är att majoriteten av de som bor hemma hos vårdnadshavare betalar 2 000 kr eller mindre för sitt boende varje månad och att de med eget boende betalar mest varje månad.

Hur mycket betalar du per månad för ditt boende? (kr)



	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat
Mindre än 2001	20 %	63 %	23 %	6 %	24 %
2001 till 4000	29 %	17 %	45 %	31 %	33 %
4001 till 6000	28 %	9 %	20 %	35 %	24 %
6001 till 8000	14 %	5 %	5 %	18 %	12 %
Mer än 8000	9 %	5 %	7 %	10 %	8 %
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Pengar kvar

Avseende hur mycket pengar unga vuxna har kvar när boendet är betalt varierar detta i stor utsträckning, se diagrammet till höger. Totalt 53 procent har 9 000 kr eller mindre kvar när boendet är betalt. 25 procent har mellan 9 001 och 15 000 kronor kvar, och 22 procent har mer än 15 000 kvar.

I tabellen längst ner till höger är resultatet på frågan nedbrutet per boendeform. Där framgår att det främst är unga som bor hemma hos vårdnadshavare som svarar att de har mindre än 3 001 kronor kvar varje månad. Totalt 35 procent av de som bor hemma uppger detta alternativ.

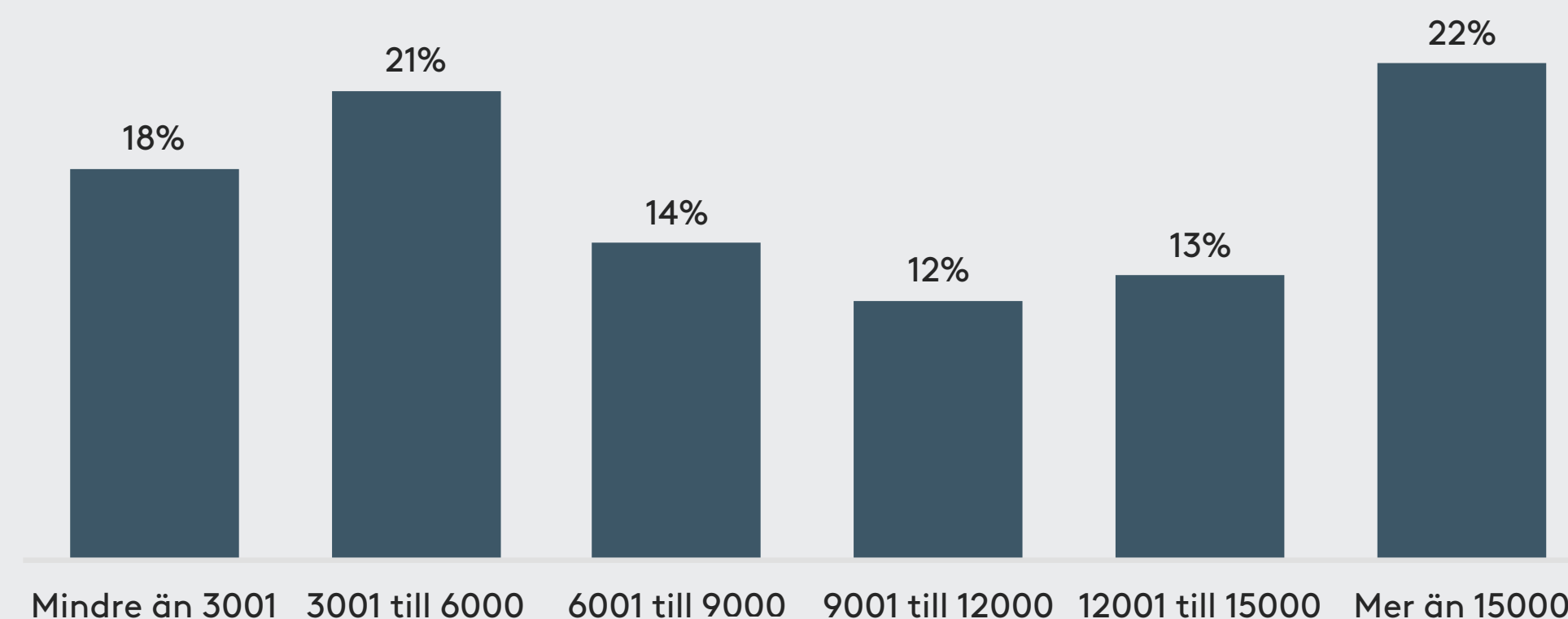
När det gäller gruppen unga som har mer än 15 000 kronor kvar efter att boendet är betalt är det främst de med eget boende som har det. Bland de med eget boende uppger 25 procent att de har mer än 15 000 kvar varje månad.

Hur mycket pengar unga har kvar när boendet är betalt varierar i stor utsträckning

Att ojämlikheten i samhället ökar åter speglas i ungas ekonomiska situation: vi ser en ojäm fördelning med en stor grupp som har väldigt små medel att röra sig med, och en stor grupp med väldigt stora medel att röra sig med. Som

visas på sidan 8 är det främst unga i bostadsrätt eller eget hus/radhus som har relativt större summor kvar efter att boendet är betalt, medan unga i olika typer av hyrt boende har mindre pengar att röra sig med.

Hur mycket pengar har du kvar när ditt boende är betalt? (kr)

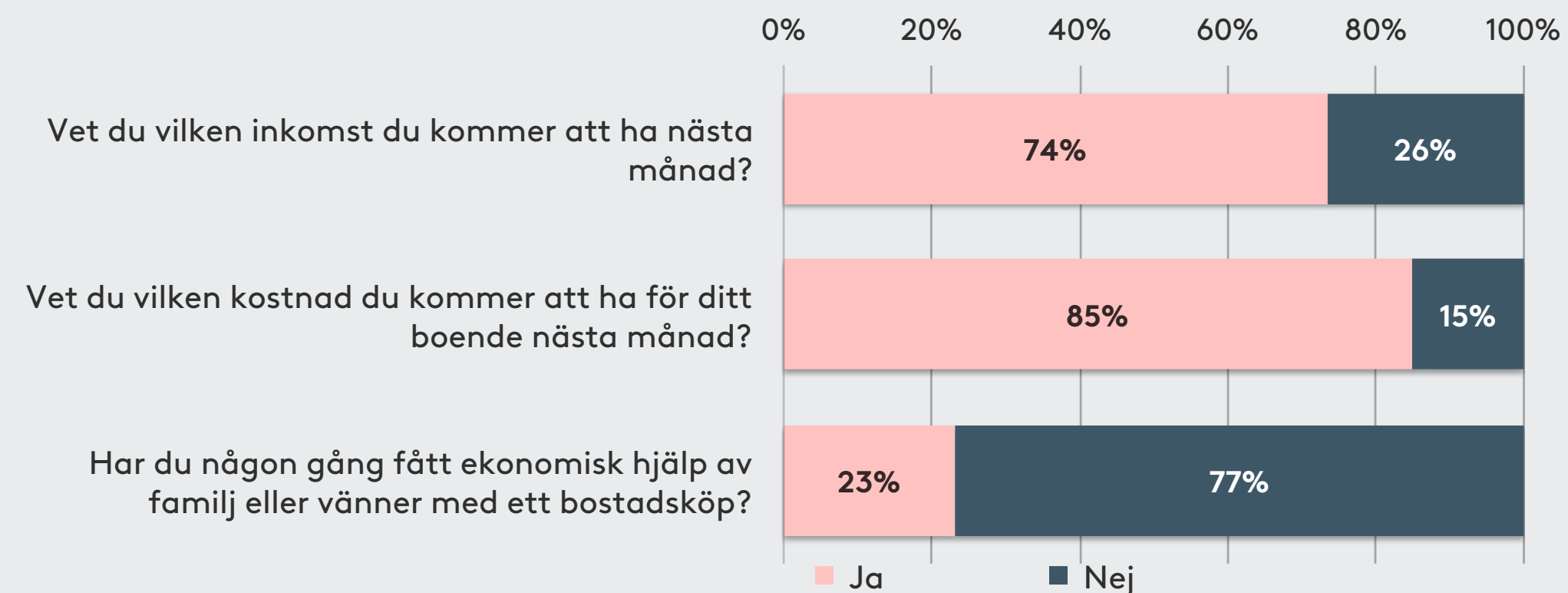


	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat
Mindre än 3001	18%	35%	27%	9%	34%
3001 till 6000	21%	17%	22%	21%	21%
6001 till 9000	14%	9%	21%	16%	13%
9001 till 12000	12%	13%	10%	13%	10%
12001 till 15000	13%	9%	5%	15%	12%
Mer än 15000	22%	18%	14%	25%	11%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Ungas ekonomiska situation

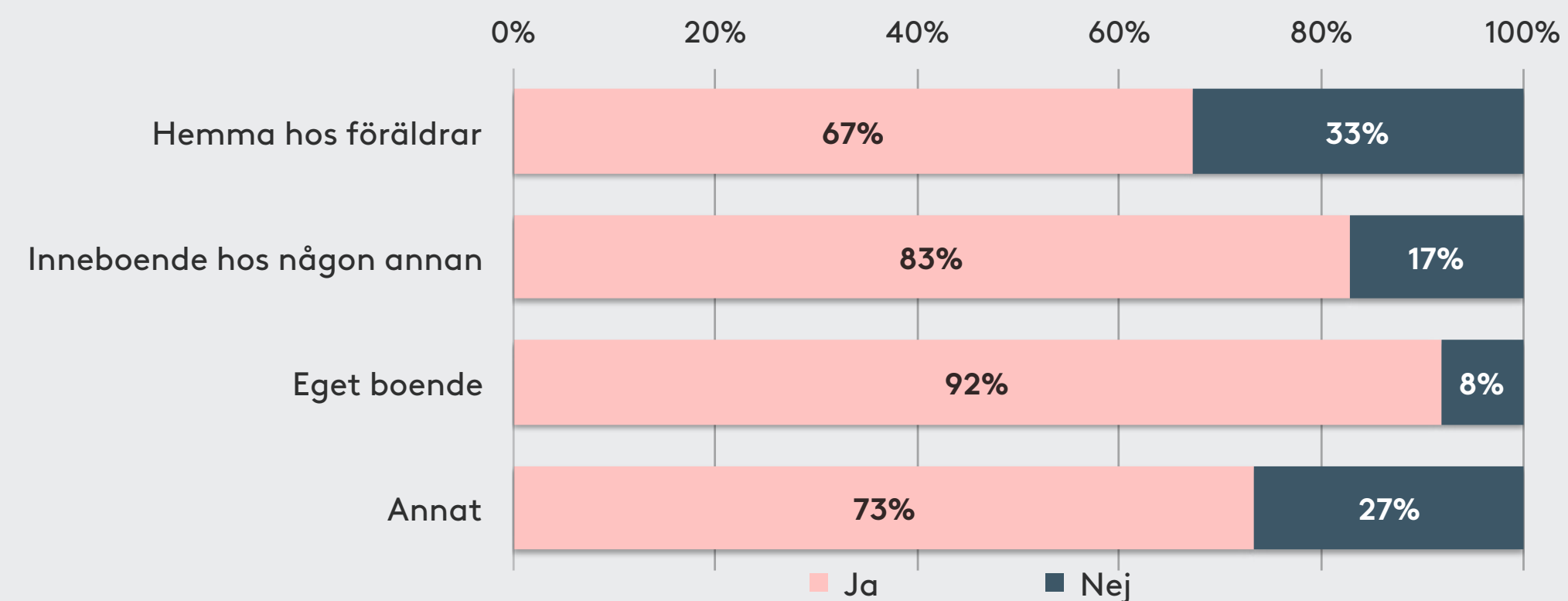
I enkäten ställdes även en fråga om olika aspekter av de unga vuxnas ekonomi, och i diagrammet till höger redovisas resultatet på totalnivå. Vad som framgår är att 74 procent totalt vet vilken inkomst de kommer att ha nästa månad och 85 procent vet vilken kostnad de kommer att ha för sitt boende. 23 procent har någon gång fått ekonomisk hjälp av familj eller vänner med ett bostadsköp.

Sett till hur de unga bor framgår det tydligt att det i högst grad är de som har eget boende som vet vilken boendekostnad de kommer att ha nästa månad. De som i minst utsträckning vet vad deras boendekostnad nästa månad kommer att bli är de som fortfarande bor hemma hos sina föräldrar.



Vet du vilken kostnad du kommer att ha för ditt boende nästa månad?

Nedbrytning på boendetyper



Ekonomisk hjälp

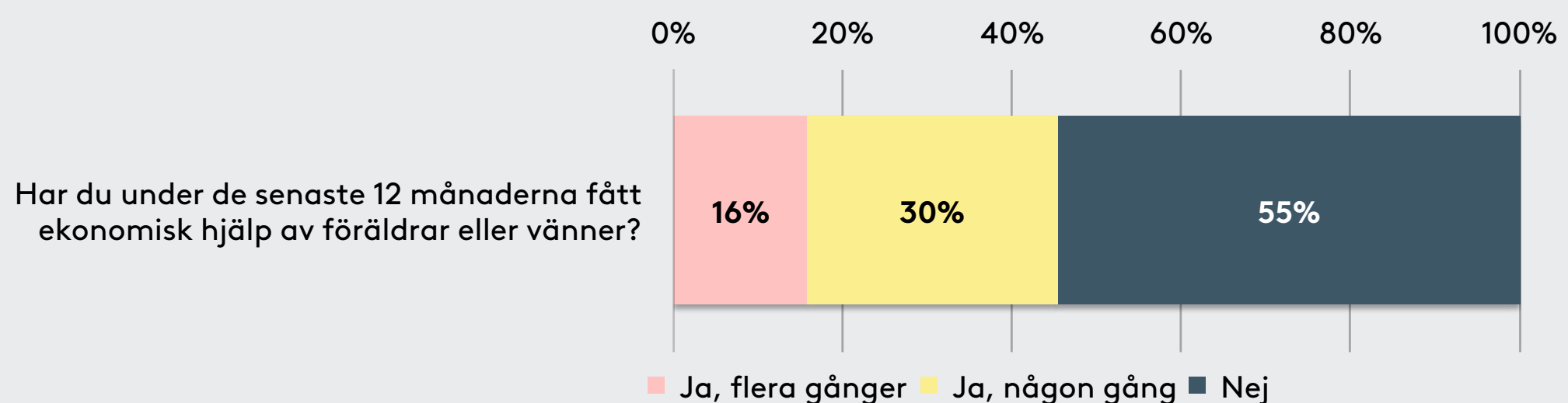
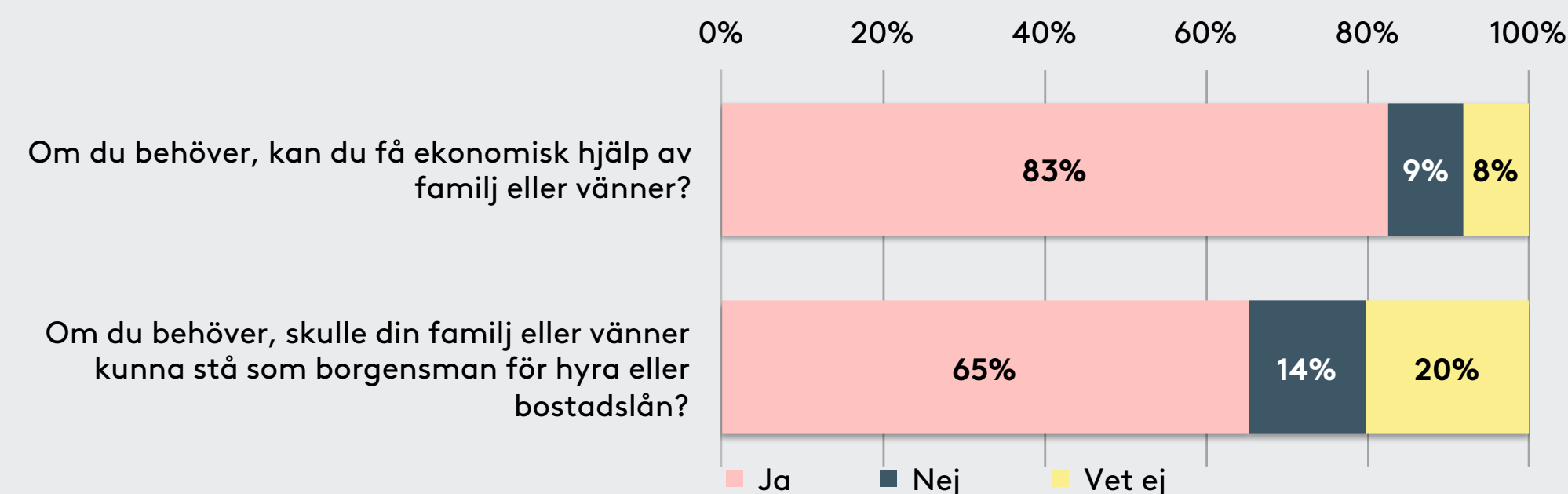
Fyra av fem av de unga vuxna uppger att de kan få ekonomisk hjälp från familj eller vänner vid behov. 9 procent vet med sig att de inte kan det och 8 procent saknar uppfattning. Två tredjedelar, uppger att de har familj eller vänner som skulle kunna stå som borgensman för hyra eller bostadslån. 14 procent uppger att de saknar denna typ av sociala kontakter med den förstågan, och en femtedel (20 procent) saknar uppfattning.

En majoritet av de unga vuxna, 55 procent, uppger att de inte har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner det senaste året. En knapp tredjedel, 30 procent, har fått det någon gång och 16 procent har fått det flera gånger. Andelen unga vuxna som har tagit emot ekonomisk hjälp från föräldrar eller vänner det senaste året har således också minskat sedan 2019, då 48 procent svarade ”Nej”, 32 procent svarade ”Ja, någon gång” och 20 procent svarade ”Ja, flera gånger” på frågan.

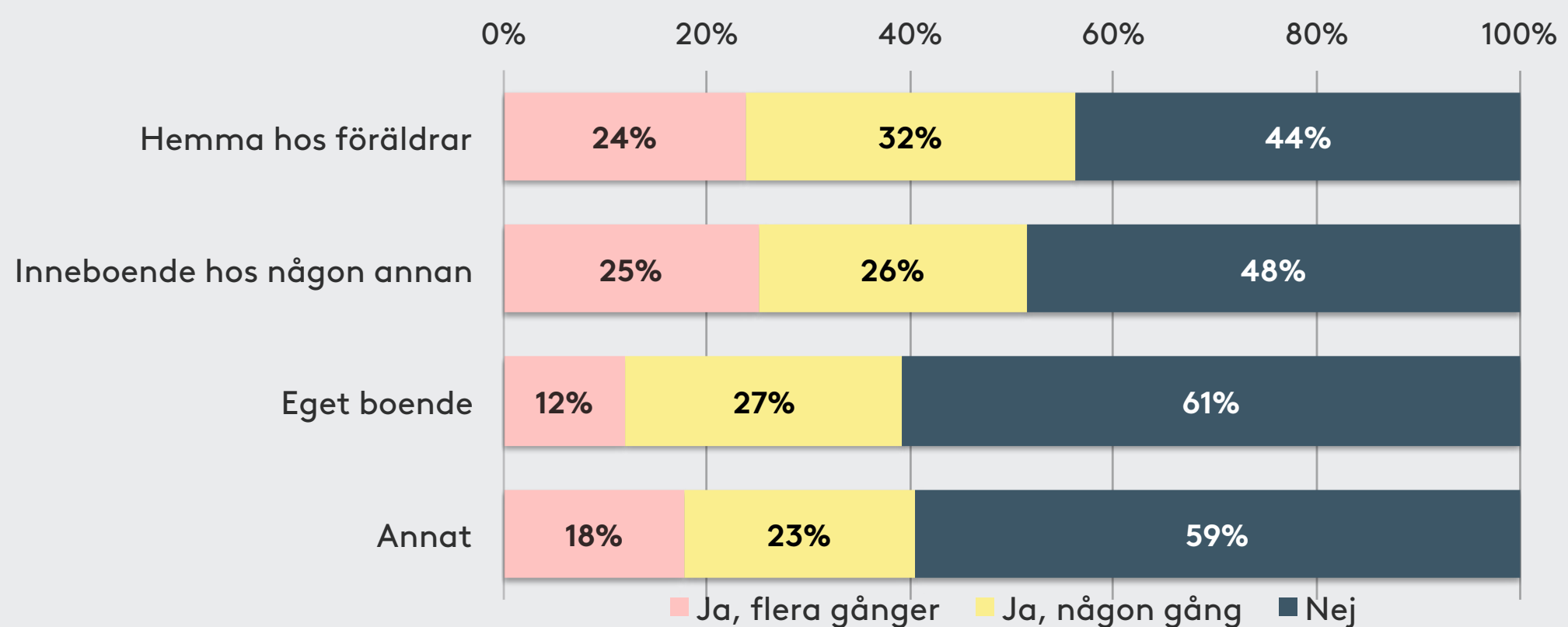
Bland de som bor hemma hos föräldrar eller inneboende hos någon annan är andelen som fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner de senaste 12 månaderna dubbelt så stor som bland de som har eget boende.

Vi ser alltså att nästan hälften av alla unga vuxna har haft behov av ekonomiskt stöd från sina föräldrar under det senaste året. Även om unga hemmabo-

ende är överrepresenterade, ser vi att unga i samtliga boendetyper har haft svårigheter.



Har du under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner? Nedbrytning på boendetyp



Nöjdhet och trygghet med nuvarande och framtida boende

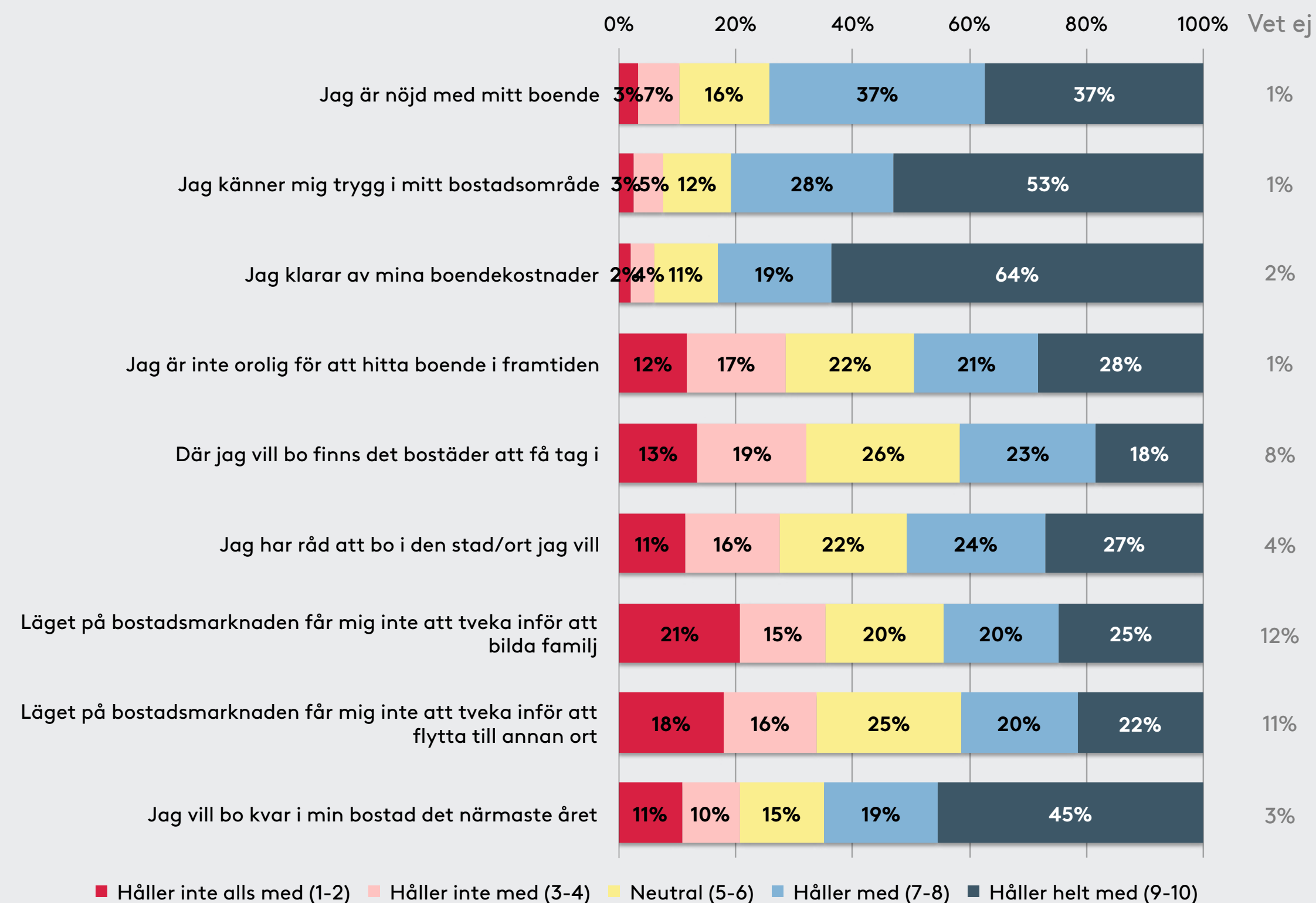
boende

Det ställdes även ett antal påståenden om boendet, bostadsmarknaden och framtidsplaner i enkäten. Svaren kan ge en uppfattning om hur unga vuxna, utifrån boendeform, sysselsättning och ålder, är mer eller mindre utsatta när det kommer till det nuvarande boendet och hur man ser på möjligheterna till ett framtida boende.

Vad som framgår är att en andel om totalt 81 procent instämmer i att de känner sig trygga i bostadsområdet. Vidare framgår bland annat att 74 procent är nöjda med sitt boende, och 64 procent vill bo kvar i sin bostad det närmaste året. När det gäller de påståenden som handlar om bostadsmarknaden och framtiden är instämmandegraden dock något lägre. Exempelvis uppger 32 procent att det inte finns bostäder att få tag i där de vill bo och 29 procent är oroliga över att hitta boende i framtiden.

Det är tydligt att även om många unga har en fungerande bostadssituation i nuläget, är framtiden oviss: mer än var tredje ung tvekar inför att bilda familj eller flytta till en annan ort till följd av

läget på bostadsmarknaden. Detta får även konsekvenser för samhällsekonomin, när rörligheten på arbetsmarknaden hämmas av att unga människor inte kan flytta till jobb eller studieplatser.

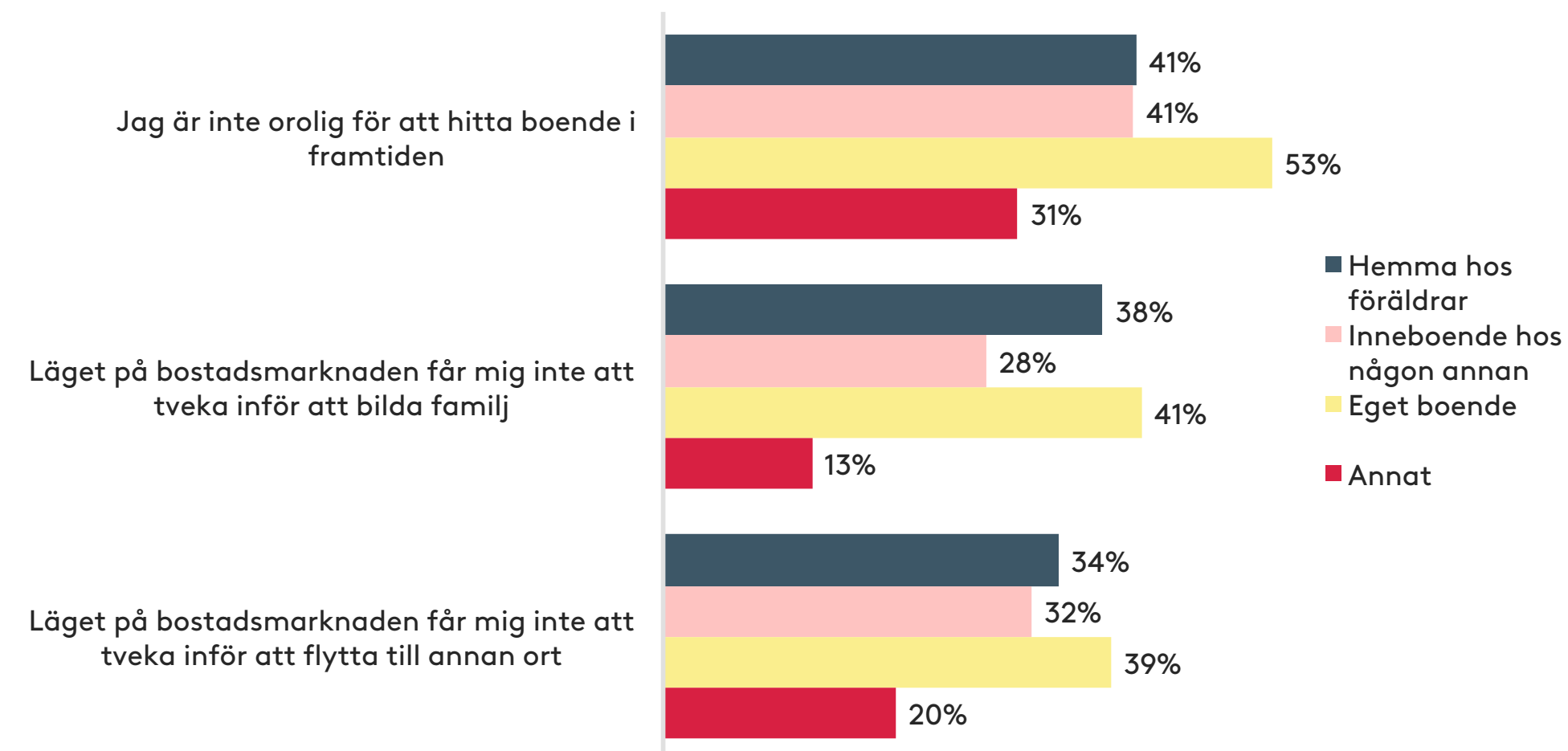


De flesta unga är nöjda med sitt boende, men många oroar sig också över framtiden

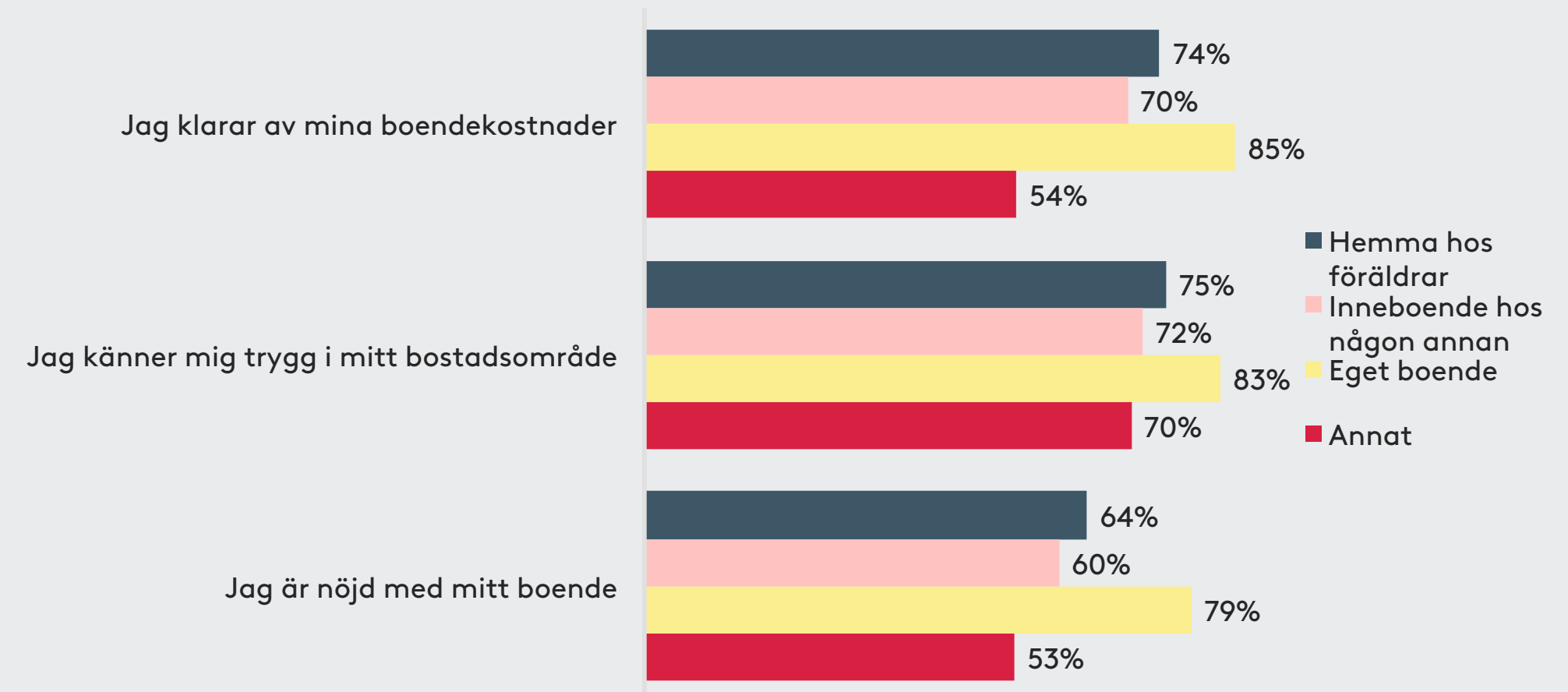
Nedbrytning boendeform

I diagrammen redovisas samma frågor nedbrutna per boendeform. Här framgår bland annat att de som är nöjdst med sitt boende är de som har eget boende. De svarar även i högst grad att de har råd att bo i den stad/ort de vill, och är i lägst grad oroliga över att hitta ett boende i framtiden.

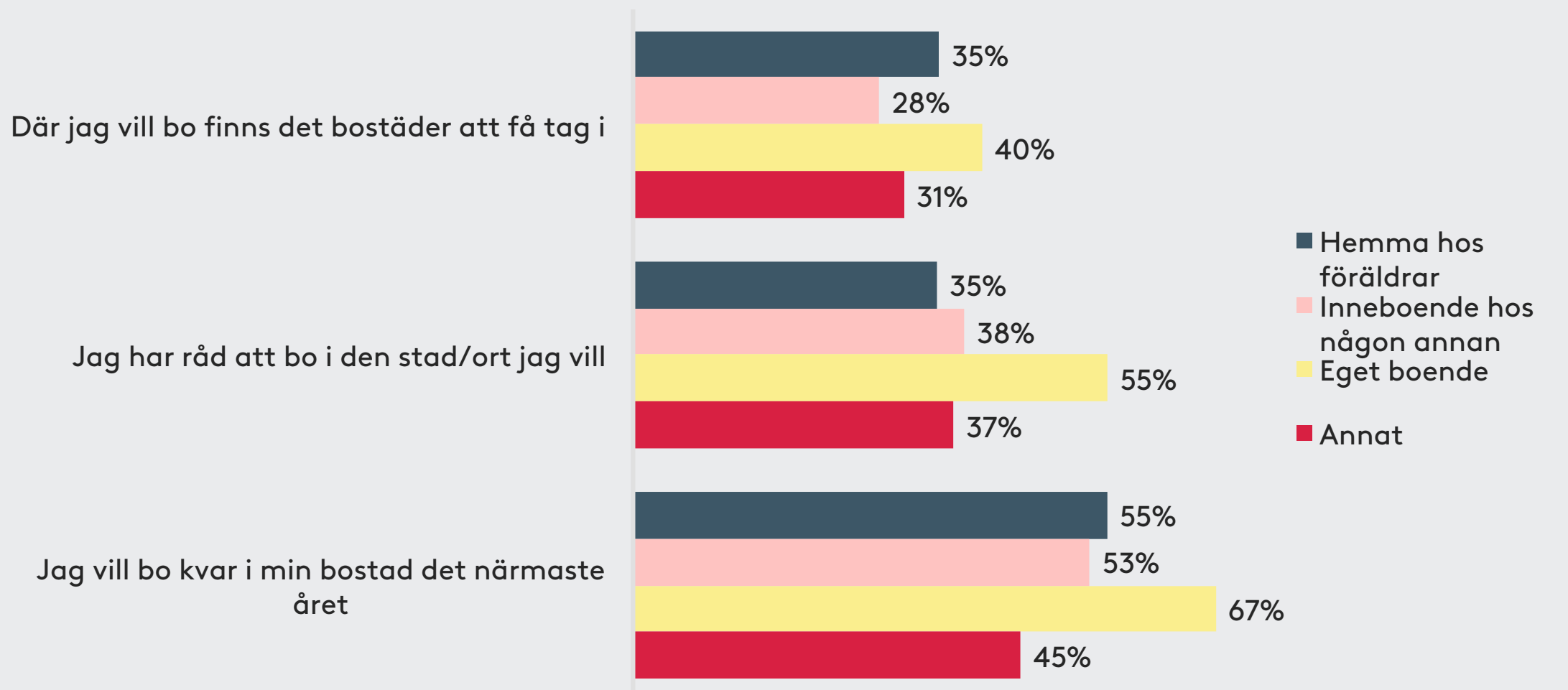
Framtidsplaner



Boendet



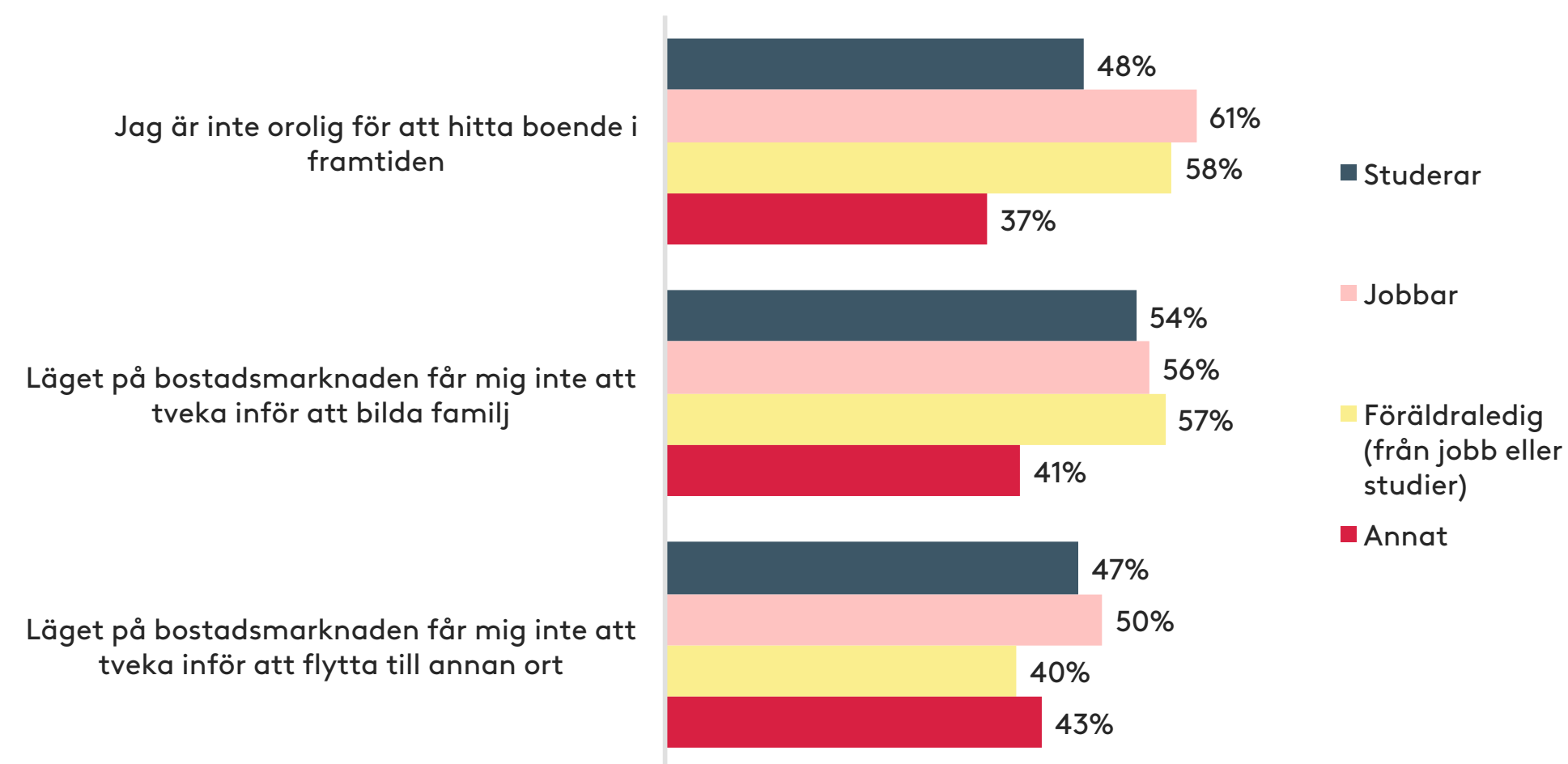
Bostadsmarknad



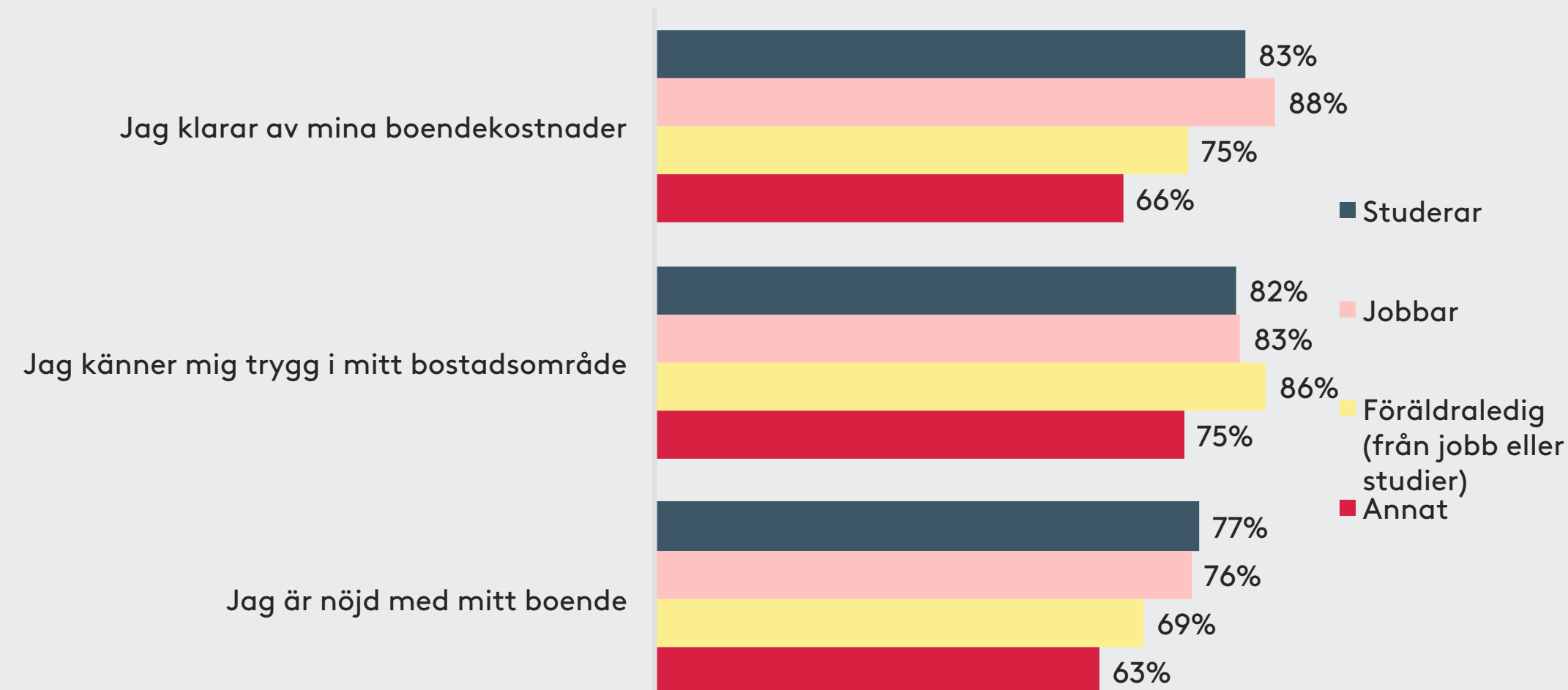
Nedbrytning sysselsättning

I diagrammen redovisas frågorna nedbrutet på sysselsättning. Vad som framgår är gruppen ”Annat”, som också är den mest ekonomiskt utsatta, bland annat är mindre nöjda med sitt boende, har svårare att få tag på ett boende där de vill bo och i lägst grad klarar av sina boendekostnader. De är även mest oroliga för att hitta ett boende i framtiden. Bland övriga grupper är skillnaderna små.

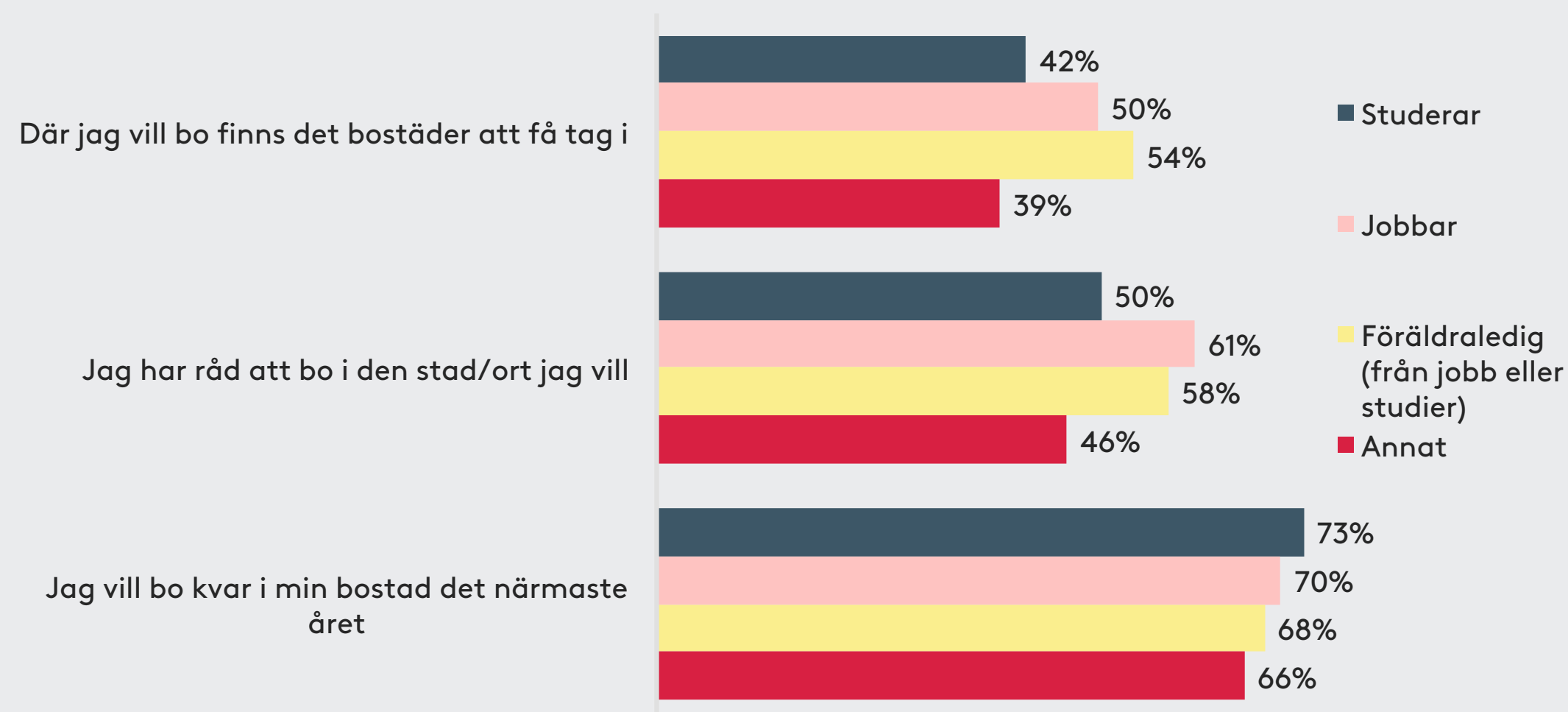
Framtidsplaner



Boendet



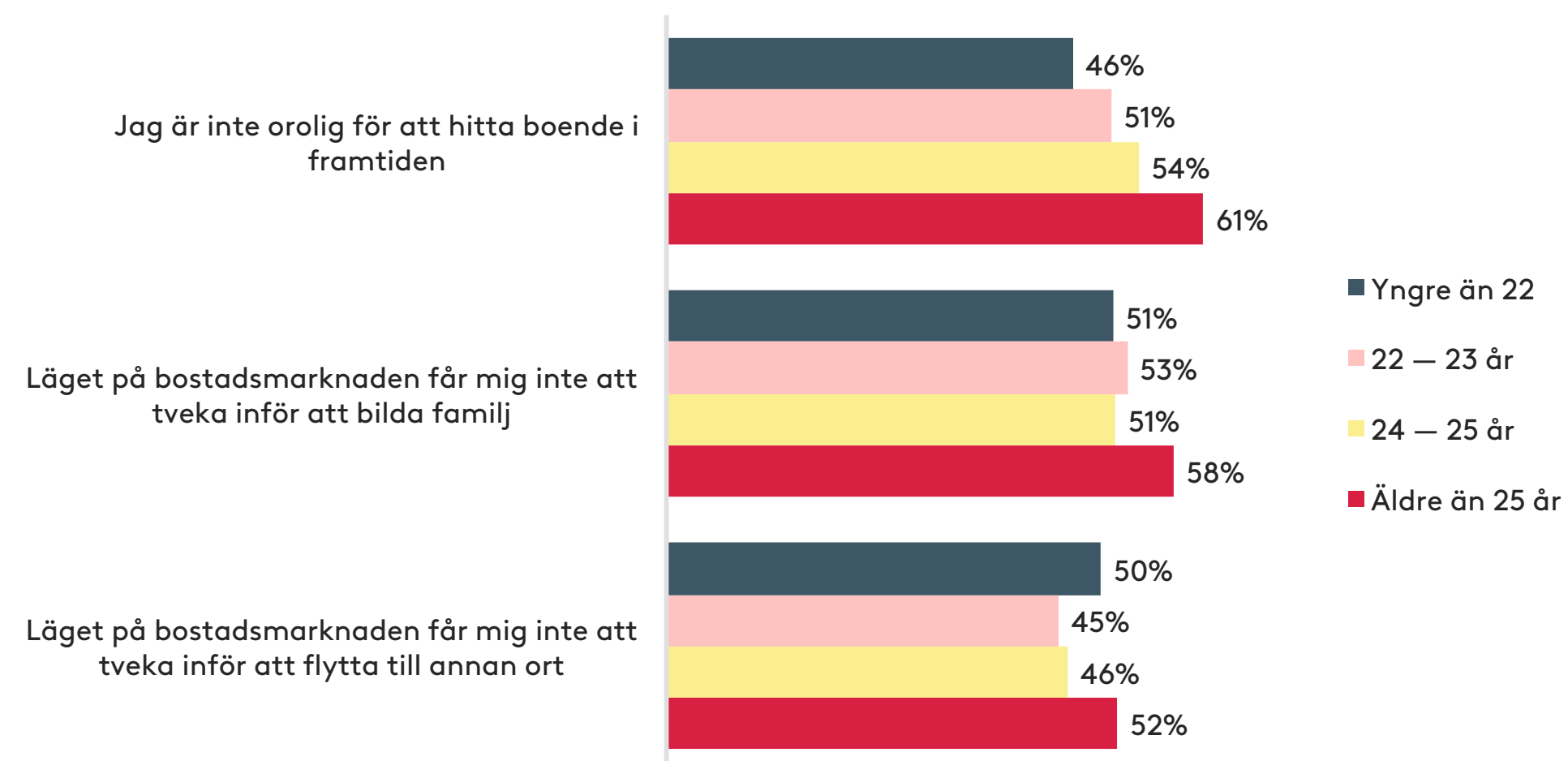
Bostadsmarknad



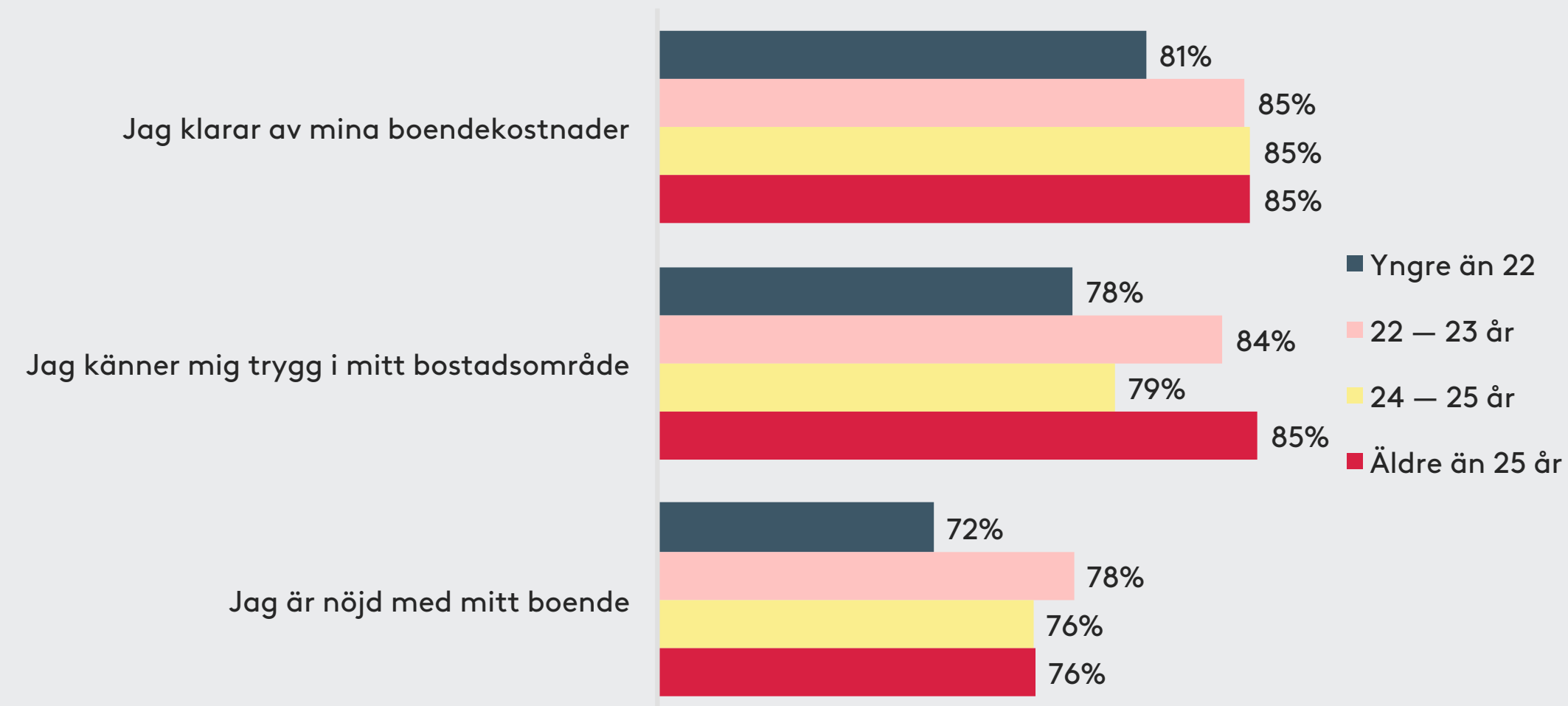
Nedbrytning ålder

När det gäller ålder är skillnaderna mellan grupperna mindre. Unga vuxnas sysselsättning, och därmed ekonomiska möjligheter, har således en större påverkan än ålder vad gäller hur unga ser på sitt nuvarande boende och sina möjligheter till ett framtida boende. Det finns dock en viss skillnad mellan den yngsta och den äldsta åldersgruppen när det gäller oro inför att hitta boende i framtiden, där de som är yngre än 22 år är något mer oroliga än de som är äldre än 25 år.

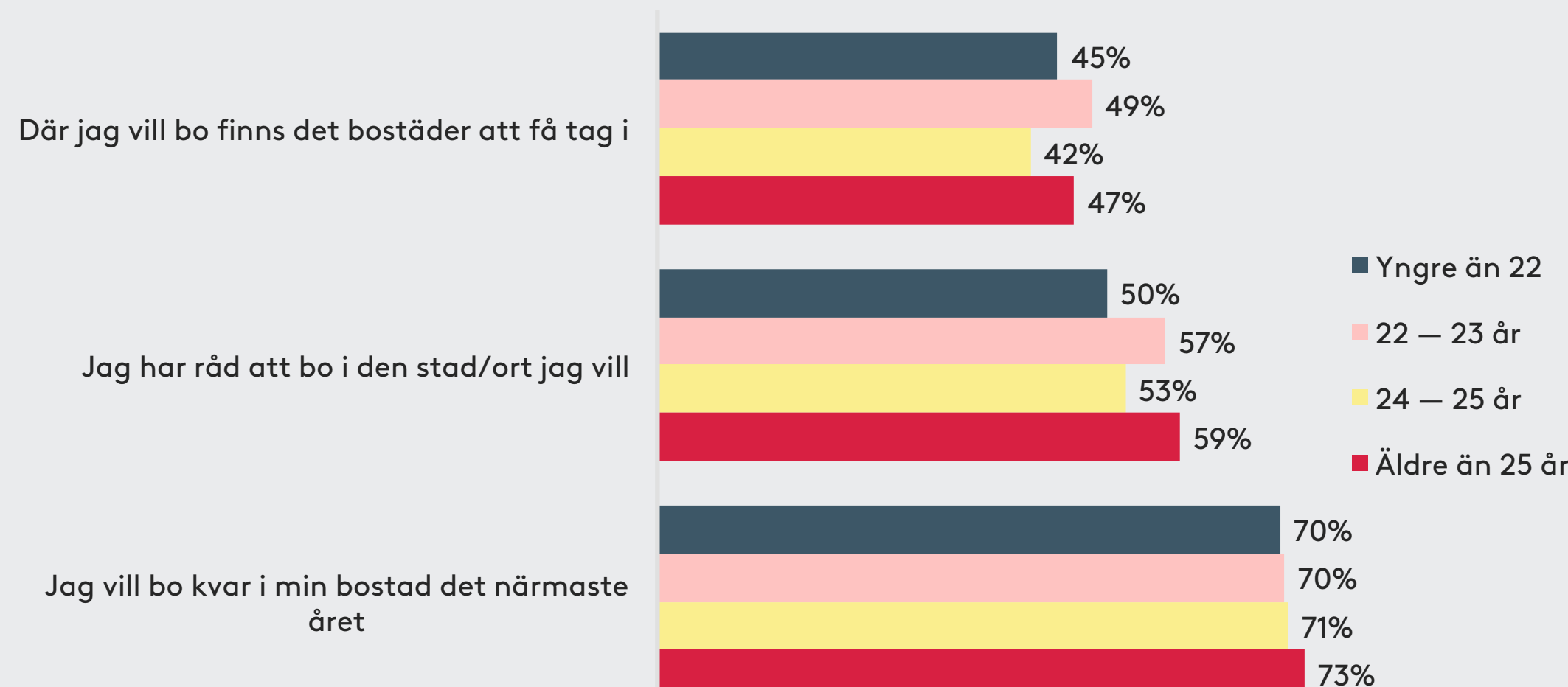
Framtidsplaner



Boendet



Bostadsmarknad



7 procent har upplevt trakasserier eller diskriminering

Samtliga unga vuxna fick svara på frågan om huruvida de har upplevt att de har blivit trakasserade, diskriminerade eller utsatt i någon form i samband med att de sökt bostad. 7 procent svarade ”Ja” och 86 procent svarade ”Nej”. Resterande uppgav att de inte visste. De som svarade ”Ja” (251 personer) fick utveckla på vilket sätt de upplevt trakasserier, diskriminering eller annan form av utsatthet. Utifrån respondenternas egna fritextsvar har fem kategorier av de vanligaste typerna av svar skapats (se tabellen till höger).

”Erbjuden att ’betala i natura’ för att slippa betala hyra i pengar. Även fått erbjudande att dela säng för lägre hyra.”

”Som kvinna blir man ofta trakasserad av otäcka män när man försöker söka lgh.”

Detta resultat visar att trakasserier och diskriminering är utbredda problem på bostadsmarknaden. Troligtvis kommer

många erfarenheter från andrahandsmarknaden där bostadssökande ofta är i en särskilt utsatt situation.

På vilket sätt har du upplevt dig trakasserad, diskriminerad eller utsatt?

”Blev erbjuden ett rum som inneboende mot sexuella tjänster.”

	Andel
Utsatt för rasism	15 %
Utsatt för sexuella trakasserier	10 %
Ålderdiskriminering	9 %
Diskriminering på grund av kön	5 %
Har blivit lurad	4 %
Övrigt	58 %

”Att jag som ensam, ung tjej inte skulle ha råd att köpa boende på egen hand.”

”Avvisad pga min ålder.”

”Sexuellt, ekonomiskt, rasistiskt.”

”På grund av mitt efternamn är man mindre attraktiv som hyresgäst.”

A person is seen from behind, sitting on a boat and looking out at the ocean. The scene is captured from inside the boat, with the person's back to the camera. The ocean is visible through the large windows of the boat, and the sky is overcast. The overall mood is contemplative and serene.

F.
**Utsatthet och
möjligheter**

Utsatthet och möjligheter

I detta avsnitt analyserar vi unga vuxnas utsatthet och möjligheter på bostadsmarknaden, som hänger ihop med deras livssituation i övrigt. Sambanden går åt båda hållen; en ekonomisk utsatt situation påverkar unga vuxnas möjligheter på bostadsmarknaden, och vice versa. Vi vill här visa på några av de viktigaste faktorerna som påverkar ungas utsatthet på bostadsmarknaden.

Inledningsvis studeras gruppen som är ofrivilligt hemmaboende. Hemmaboende är i sig en viktig indikator för utsatthet. Därefter studerar vi utsattheten inom gruppen som redan har flyttat hemifrån. I tabellen till höger redovisas de bakgrunds- och utsatthetsfaktorer vi har analyserat. Redovisningen sker dels för de ofrivilligt hemmaboende och dels de med eget boende.

De med eget boende består i högre grad av personer som jobbar, har tillsvidarejänst och som i något högre grad svarar att de har en ekonomisk trygghet från familj eller vänner.

Vi kan också se att de ofrivilligt hemmaboende i högre grad är studenter, unga som är utanför arbetsmarknaden, har tidsbegränsade anställningar och i högre grad än övriga är osäkra om de får hjälp till lån från familj. Utöver att just det ofrivilliga hemmaboendet i sig utgör en indikator på utsatthet, ser vi alltså att denna grupp är mer utsatta i flera avseenden än de unga vuxna som har ett eget boende.

Frågor som rör utsatthet

	Svarsalternativ	Ofrivilligt hemmaboende	Eget boende
Har du ett eget rum där du kan dra dig undan och vara i fred?	Ja	90 %	83 %
	Nej	10 %	17 %
Om du behöver, kan du få ekonomisk hjälp av familj eller vänner?	Ja	85 %	84 %
	Nej	6 %	9 %
	Vet ej	9 %	7 %
Om du behöver, skulle din familj eller vänner kunna stå som borgensman för hyra eller bostadslån?	Ja	63 %	69 %
	Nej	13 %	14 %
	Vet ej	25 %	17 %
Vad är din anställningsform?	Tillsvidareanställd	66 %	77 %
	Tidsbegränsad anställning	25 %	19 %
	Jag har inget anställningsavtal	9 %	4 %
	Annat	1 %	0 %
Syssetsättning	Arbetslös eller deltar i arbetsmarknadsåtgärder	8 %	3 %
	Egen företagare	2 %	2 %
	Föräldraledig (från jobb eller studier)	1 %	4 %
	Jobbar	38 %	53 %
	Sjukskriven	1 %	2 %
	Studerar	50 %	37 %

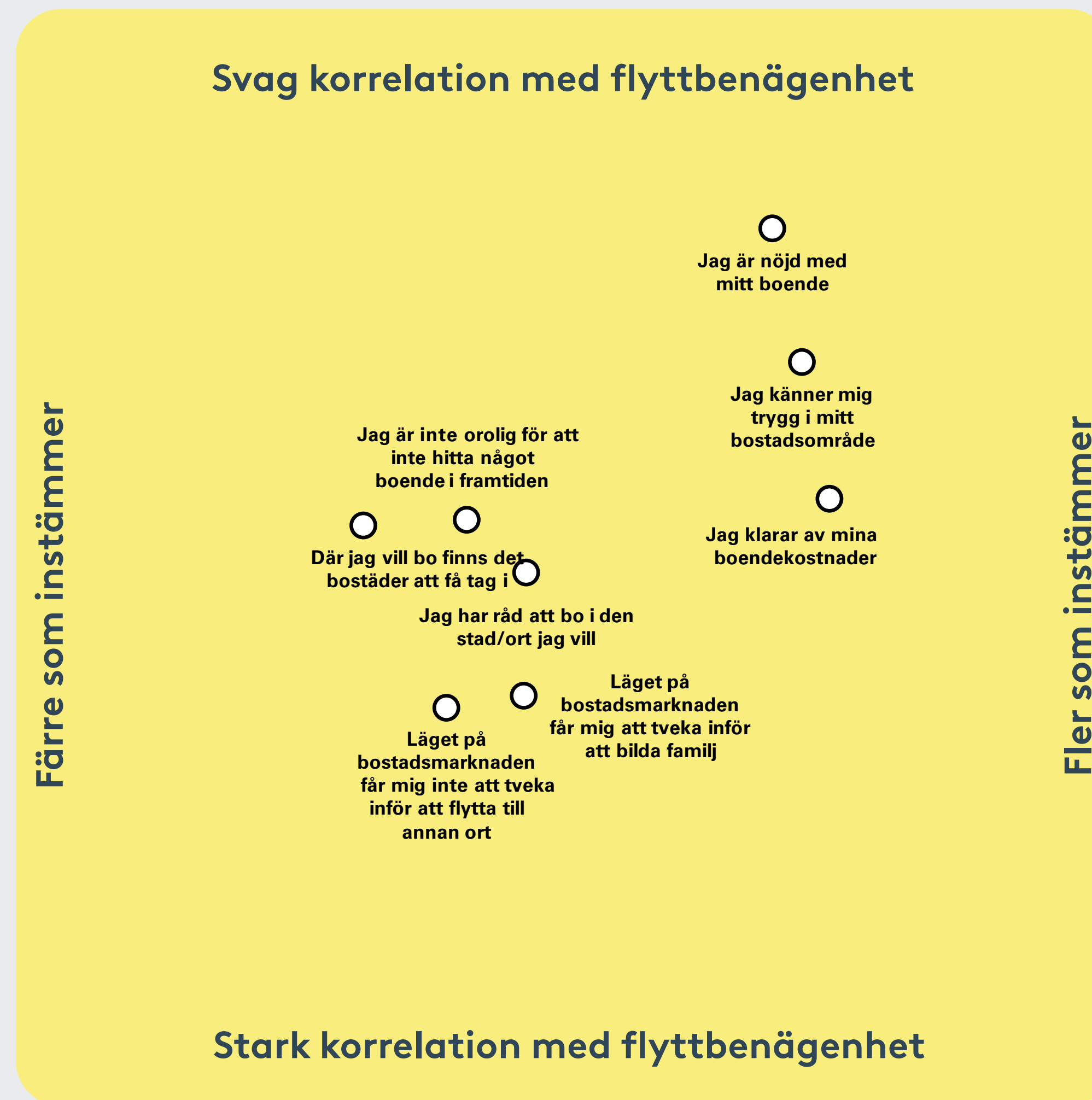
Flyttbenägenhet

När vi tittar på unga vuxnas utsatthet och möjligheter på bostadsmarknaden vill vi förstå hur viljan att flytta hänger ihop med andra indikatorer på utsatthet. Flyttbenägenhet (definierad som svar 1–4 på frågan ”Jag vill bo kvar i min bostad det närmaste året”) tillsammans med en ekonomiskt utsatt situation ger en indikation på hur utsatt en person är på bostadsmarknaden.

I figuren till höger ser vi hur svaren på ett antal av enkätundersökningens frågor korrelerar med viljan att flytta. De påståenden som korrelerar med unga vuxnas vilja att flytta ligger långt ner i figuren, medan frågor med svag korrelation ligger längre upp. Hur långt frågorna ligger på höger- vänster skalan beror på hur många som instämmer i påståendet totalt sett.

Från detta kan vi till exempel se att påståendet ”Jag är nöjd med mitt boende” korrelerar svagt med viljan att flytta. Det ska tolkas som att unga vuxna som är nöjda med sitt boende inte är sugna på att flytta. Det är också relativt många svarande som instämmer i detta påstående och därför ligger punkten i den högra delen av figuren.

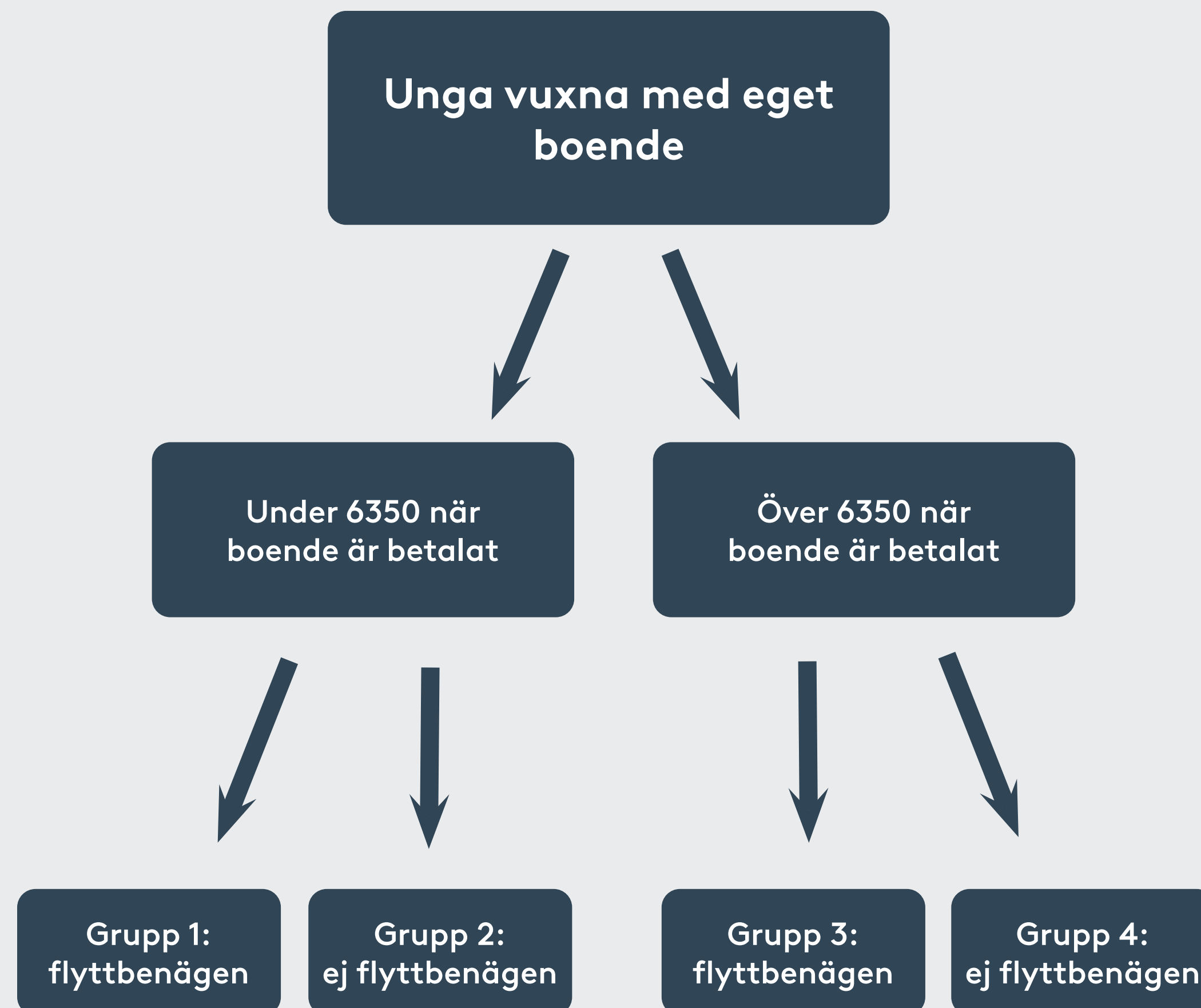
Slutsatsen är att det råder ett bakvänt förhållande mellan svårigheter och möjligheter på bostadsmarknaden för unga vuxna: de som möter störst svårigheter har också minst möjligheter att påverka sin situation, och omvänt, dem med minst behov av att ändra sin situation har också lättast att göra det.



Hur fördelar sig utsatthet på bostadsmarknaden?

En annan viktig faktor för utsatthet, utöver flyttbenägenhet, är inkomsten du har kvar efter att boendet är betalt. För att titta på detta använder vi oss av ett absolut fattigdomsmått, nämligen Konsumentverkets basnivå för normala utgifter. Enligt Konsumentverket bör varje person ha minst 6 350 kronor kvar när boendet är betalt. Genom att utgå från detta mått och unga vuxnas flyttbenägenhet, har fyra olika grupper skapats enligt figuren till höger. Med denna indelning kan vi studera hur unga vuxnas utsatthet på bostadsmarknaden fördelar sig mellan dessa grupper. Det blir då möjligt att se fler samband och kopplingar.

Den mest utsatta gruppen är grupp 1. De är särskilt utsatta just för att de både lever under Konsumentverkets basnivå, och för att de gärna vill flytta (vilket indikerar en otillfredsställande boendesituation). En person som har högre inkomst än 6350 kronor efter boendekostnader och som inte heller vill flytta tillhör de minst utsatta och återfinns i grupp 4.



Tabellerna till höger visar hur de olika grupperna fördelar sig beroende på vilken typ av boende eller sysselsättning de har. Här utläses att de med ett eget hus, radhus eller en egen bostadsrätt till större del tillhör grupp 4. Detta indikerar att dessa personer generellt är mindre utsatta enligt de undersökta faktorerna. Kategorin övrigt i den nedre tabellen består av unga vuxna utanför arbetsmarknaden. Dessa tillhör i störst grad de mest utsatta grupperna.

Av samtliga unga vuxna med eget boende är det 9 % som tillhör den mest utsatta gruppen, grupp 1. Omräknat i antal motsvarar detta 89 245 av alla unga vuxna. Detta innebär en avsevärd minskning från 2019, då denna grupp beräknades bestå av 107 548 individer.

Vilken typ av eget boende?

Mer utsatt ←

→ Mindre utsatt

	Grupp 1 Flyttbenägen	Grupp 2 Ej flyttbenägen	Grupp 3 Flyttbenägen	Grupp 4 Ej flyttbenägen
Studentbostad, 1a hand	38 %	29 %	12 %	8 %
Hyr, första hand (ej studentbostad)	29 %	40 %	53 %	43 %
Hyr, andra hand eller tredje hand	8 %	9 %	9 %	4 %
Egen bostadsrätt	24 %	18 %	23 %	36 %
Eget hus eller radhus	1 %	5 %	2 %	9 %
Totalt	100%	100%	100%	100%

Vad är din sysselsättning (det går att välja flera alternativ)?

Mer utsatt ←

→ Mindre utsatt

	Grupp 1 Flyttbenägen	Grupp 2 Ej flyttbenägen	Grupp 3 Flyttbenägen	Grupp 4 Ej flyttbenägen
Föräldraledig	1 %	4 %	2 %	2 %
Jobbar	28 %	19 %	59 %	59 %
Studerar	59 %	64 %	35 %	35 %
Övrigt	13 %	13 %	4 %	4 %
Totalt	100%	100%	100%	100%

